

Minun Korsoni! Aistien-menetelmä korsolaisten nuorten identiteettiä tukemassa

Luhta, Roosa

2014 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Minun Korsoni! Aistien-menetelmä korsolaisten nuorten identiteettiä tukemassa

Roosa Luhta
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2014

Roosa Luhta

Minun Korsoni! Aistien-menetelmä korsolaisten nuorten identiteettiä tukemassa

Vuosi	2014	Sivumäärä	47
-------	------	-----------	----

Toiminnallinen opinnäytetyö toteutettiin Vantaalla Lumon kirjastossa syksyllä 2014. Tarkoituksena oli kokeilla Aistien-menetelmän käyttöä julkisessa tilassa nuorten identiteetin ja paikallisidentiteetin tukemiseen. Aistien-menetelmää on kehitetty Laurea-ammattikorkeakoulussa. Kehitystyö koskee kohtaamista edistävän tilan käyttöä opetus- ja sosiaalityön menetelmänä. Menetelmän ajatuksena on voimaannuttaa ja osallistaa ihmisiä. Tarkoituksena on tarjota elämyksiä kaikille aisteille sisustuksen, esineiden, valokuvien, musiikin ja tuoksujen avulla.

Osallistuneet nuoret saivat tehtävälomakkeen tai keskustelujen avulla kertoa, miten he näkevät Korson ja korsolaisuuden. Kerätyn materiaalin avulla Lumon kirjaston aistien-huoneeseen rakennettiin päiväksi Minun Korsoni!- tila. Tilaan olivat tervetulleita kaikki kirjaston kävijät. Moniaistisen tilan oli tarkoitus näyttäytyä oppimisympäristönä, jossa nuoret pääsivät kertomaan elämästään ja omista ajatuksistaan muille. Samalla tila toimi kohtaamispaikkana ja rentona oleskelutilana nuorille ja muille kirjaston asiakkaille.

Prosessin edetessä nuorten innostaminen mukaan toimintaan oli haastavaa, mutta Minun Korsoni!- aistitilassa nuoria oli paljon paikalla. He kertoivat olevansa tyytyväisiä tilaan. Kokeilun mukaan Aistien-menetelmä voi toimia hyvin julkisessa tilassa. Huomiota tulee kiinnittää tarpeeksi pitkään prosessiin, jotta toimintaan osallistuvien ihmisten etsimiseen ja innostamiseen löytyy tarpeeksi aikaa.

Asiasanat: moniaistinen tila, nuorten identiteetti, paikallisidentiteetti, osallisuus, voimaantuminen

Roosa Luhta

My Korso! The multisensory space method contributing young people identity

Year	2014	Pages	47
------	------	-------	----

This functional thesis was done in Vantaa, at Lumo library autumn 2014. The aim was to examine the use of the multisensory space method in a public place with young people to contribute in their identity and local identity. Multisensory space method has been developed in Laurea University of Applied Sciences. This development is about using a space that eases the encounter, to learning and social work method. The idea was to create and use a multisensory experiential environment for empowerment and involvement of people. The purpose is to give an experience to all senses using decoration, items, photographs, music and perfume.

With an activity sheet or conversation the attended youth could tell about their opinion about Korso and experiences of living in Korso. Collected materials were used to build a My Korso! - multisensory room for one day to Lumo library. All of the library's customers were welcome to visit there. The purpose of multisensory space was to show a learning environment where the youth could tell to other people about their life and their thoughts. Space also was a meeting point and relaxing room to youth and other library's customers.

During the process it was difficult to excite youth to assist in the action, but in My Korso! - Multisensory room there were a lot of youth there. They said that they were satisfied about it. The Experiment proved that multisensory space method can operate in public place. It is important to make sure that there is enough time for the process, so there is enough time to find and excite people to assist.

Keywords: multisensory place, identity, local identity, empowerment

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Aistien-menetelmä ja moniaistinen tila.....	8
3	Lumon kirjasto toimintaympäristönä	9
4	Nuorten identiteetin kehittyminen ja paikallisidentiteetti	11
	4.1 Identiteetin kehittyminen	12
	4.2 Paikallisidentiteetti.....	13
	4.3 Korso mediassa	15
5	Yhteisöllisyys ja voimaantuminen	16
6	Opinnäytetyön tavoitteet.....	17
7	Toiminnan toteutus.....	18
	7.1 Toiminnallisen osuuden havainnointi ja arviointi	19
	7.2 Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa sekä nuorten tavoittaminen.....	19
	7.3 Sosiokulttuurista innostamista	20
	7.4 Nuorten kohtaaminen kirjastolla	21
	7.5 Uudet suunnitelmat tilan suunnittelua varten	22
	7.6 Aistitilan rakentaminen	26
	7.7 Minun Korsoni! -aistitila.....	28
8	Toiminnan arviointi	31
	8.1 Korso nuorten silmin.....	32
	8.2 Moniaistinen tila nuorten identiteetin tukena	34
	8.3 Nuorten motivointi toimintaan osallistumiseen	36
9	Pohdinta	38
	9.1 Aistien-tila kirjastossa - mitä saavutettiin?.....	38
	9.2 Aistien-menetelmän hyödyntäminen tulevaisuudessa	40
	9.3 Eettiset kysymykset.....	41
	9.4 Itsearviointi ja ammatillisuuden kehittyminen	42
10	Lähteet.....	44
	Liitteet.....	47

1 Johdanto

Yhteiskunta tarjoaa Suomessa nuorille monipuolisia koulutus-, harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia. Samalla nuorille asetetaan yhä suurempaa vastuuta tulevaisuudesta. Globalisoituvassa ja taloudellista tehokkuutta ja kilpailukykyä korostavassa maailmassa nuoren voi olla vaikea löytää oma paikkansa ja identiteettinsä. (Nuoruus Suomessa 2004: 3.)

Toteutin toiminnallisen opinnäytetyön nuorille kirjaston kävijöille Vantaalla Lumon kirjastossa vuonna 2014. Toimintaan osallistuneet nuoret pääsivät pohtimaan identiteettiään ja paikallisidentiteettiään. Millaista on olla korsolainen? Millaista korsolaisen nuoren elämä on? Millainen on nuorten unelma tulevaisuuden Korsosta? Opinnäytetyön työelämäkumppani Lumon kirjaston tiloista löytyy huone, jossa toiminta toteutettiin syksyn 2014 aikana. Toiminnan kohderyhmäksi valikoituivat nuoret ihmiset kirjaston henkilökunnan toiveesta. Kirjasto haluaa tavoittaa jatkossa enemmän nuoria ja markkinoida myös heille ajatusta ”koko kansan olohuoneesta”.

Suunnitelmiin kuului viiden toimintakerran pitäminen nuorille. Suunnitelmat kehittyivät ko-keilun myötä ja paremmaksi toimintamuodoksi todettiin nuorille tarkoitettu tehtävälista, jota he pystyivät halutessaan suorittamaan koulupäivän aikana tai vapaa-ajallaan. Näiden tehtävien vastausten ja nuorten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella rakensin itse aistitilan. Aistitila oli avoinna yhden päivän ajan kaikille kirjaston kävijöille.

Opinnäytetyö toteutettiin Aistien-menetelmät - hankkeeseen. Hankkeen taustalla on vuonna 2008 Laurea ammattikorkeakoulussa alkanut kehittämistyö kohtaamista edistävän tilan käytöstä opetuksen ja sosiaalityön menetelmänä. Valtakunnallisesti Aistien-menetelmää on kehitelty vuodesta 2011 lähtien ja menetelmää on sovellettu erilaisille kohderyhmille ja erilaisiin ympäristöihin. Hanke sai jatkoaikaa vuoden 2014 loppuun. Yksinkertaisimmillaan Aistien-menetelmällä tarkoitetaan aistitilan rakentamista. Tilan rakentamisessa otetaan huomioon kaikki ihmisen aistit. Tilan rakentaminen ja siellä vierailu voi osallistujille tarjota esimerkiksi voimaantumisen tunnetta ja elämyksiä. (Aistien-menetelmät 2013.) Toimintatuokioissa korsolaisten nuorten kanssa oli tarkoitus valmistaa materiaalia tilaa varten ja nuorten kanssa yhdessä oli tarkoitus rakentaa Minun Korsoni - tila. Suunnitelmien muutoksen jälkeen hankkeesta kiinnostuneet nuoret saivat tehdä tehtäviä itsenäisesti, tuottaa sitä kautta materiaalia tilaan ja minä kokosin niiden perusteella Minun Korsoni! - aistitilan. Tarkoituksena oli vahvistaa positiivisesti nuorten identiteettiä ja paikallisidentiteettiä.

Valitsin aiheen, sillä halusin tehdä toiminnallisen opinnäytetyön. Lumon kirjastosta tulleen ehdotuksen korsolaisten nuorten identiteetin tutkimisesta ja vahvistamisesta koin mielekkääksi, sillä olen myös itse korsolainen. Yhteinen toiveemme oli, että nuoret kokisivat olevan-

sa tervetulleita kirjastoon ja se olisi heille luonteva ja turvallinen kohtaamispaikka. Prosessin aikana pääsin myös itse tutkimaan omaa suhtautumistani kotipaikkaani.

Tässä opinnäytetyössä kerron toiminnallisen opinnäytetyöni prosessista ja saavutuksista. Luvussa kaksi esittelen tarkemmin opinnäytetyön taustalla olevaa Aistien-menetelmää ja moniaistisen tilan käsitettä. Kolmannessa luvussa käydään läpi opinnäytetyössä mukana olleet yhteistyökumppanit. Kerron julkisten kirjastojen tarjoamista palveluista ja tärkeydestä nykypäivänä ja esittelen Lumon kirjaston toimintaympäristönä. Lisäksi kerron opinnäytetyössä mukana olleista Lumon lukioista, Korson Setlementtinuorista sekä Korson nuorisotilasta.

Neljännän luvun aiheena on nuorten identiteetin kehittyminen sekä paikallisidentiteetti. Avaan käsitteitä ja kerron aiheesta tarkemmin. Lisäksi pohdin Korson mediakuva, sillä se liittyy mielestäni erittäin voimakkaasti korsolaisten nuorten paikallisidentiteetin kehittymiseen. Korso on tänä vuonna ollut paljon lehtien palstoilla muun muassa alkuvuodesta valmistuneen Korso - elokuvan vuoksi.

Luvussa viisi avataan käsitteitä voimaantumisen ja yhteisöllisyyden. Ne liittyvät vahvasti Aistien-menetelmään ja niiden edistäminen oli toiminnallisen osuuden tavoitteena. Vastakohtana yhteisöllisyydelle kerron myös yleisellä tasolla nuorten syrjäytymisestä ja sen ehkäisystä. Kuudennessa luvussa kerron tarkemmin kaikista opinnäytetyöni tavoitteista. Muita tavoitteita oli esimerkiksi tuottaa hankkeelle tietoa tämänkaltaisen tilan järjestämisestä.

Seitsemännessä luvussa päästään opinnäytetyön toiminnallisen osuuden kuvaamiseen. Olen pyrkinyt kertomaan kaikista toiminnan vaiheista mahdollisimman tarkasti ja totuudenmukaisesti, jotta lukija saa selvän kuvan siitä, mitä prosessi on vaatinut ja antanut. Luvun alussa kerron verkostoyhteistyön alkamisesta sekä sen haasteista ja kerron yrityksistäni ja keinoistani tavoittaa nuoria. Tämän jälkeen luvussa siirryn kertomaan matkan varrella kehittyneistä suunnitelmista. Luvun lopussa kerron Minun Korsoni! -aistitilan rakentamisesta ja valmiista aistitilasta ja sen kävijöistä.

Toiminnan toteutuksen kuvaamisen jälkeen siirryn luvussa kahdeksan arvioimaan toimintaa. Aluksi kokoan nuorten ajatukset ja kokemukset Korsosta ja korsolaisuudesta. Kerron minkälainen oli käytännön onnistuminen, kuinka moniaistinen tila toimi nuorten kanssa kirjastolla heidän identiteettiä tukemassa ja kuinka nuorten tavoittaminen ja motivointi prosessin aikana onnistui. Yhdeksännessä luvussa teen yhteenvetoa siitä, mitä kokeilulla saavutettiin. Luvussa pohdin myös sitä, miten Aistien-menetelmää voisi hyödyntää jatkossa. Lisäksi käyn läpi opinnäytetyön tekemiseen liittyneitä eettisiä kysymyksiä. Lopuksi kirjoitan vielä itsearviointia omasta toiminnasta ja pohdin ammatillisuuteni kehittymistä prosessin aikana. Tämän jälkeen löytyvät vielä lähde- ja kuvaluettelo ja liitteenä Minun Korsoni! -tehtävälomake.

2 Aistien-menetelmä ja moniaistinen tila

Tein opinnäytetyöni Aistien - avoimia oppimisympäristöjä kehittämässä -hankkeeseen. Hanke oli minulle jo entuudestaan tuttu, sillä olin suorittanut aikaisempia opintojani hankkeessa. Lähdin kuitenkin mielenkiinnolla kokeilemaan menetelmää uudesta kulmasta. Tässä luvussa esittelen Aistien-menetelmää ja aistien-tilan rakentamisen prosessia.

Aistien-menetelmän taustalla on vuonna 2008 Laurea-ammattikorkeakoulussa alkanut kehittämistyö elämyksellisen ja kohtaamista edistävän tilan käytöstä sekä opetuksen että sosiaalityön menetelmänä. Taustalta löytyy muun muassa multisensorisen työn ja sosiokulttuurisen innostamisen menetelmät. Lähtökohtana oli maahanmuuttajien kanssa tehtävä työ. Valtakunnallinen Aistien - avoimia oppimisympäristöjä kehittämässä - hanke alkoi vuonna 2011 tarkoituksena päättyä vuonna 2013. Hanke sai kuitenkin lisää aikaa vuoden 2014 loppuun. Hanketta on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeessa on ollut Laurea-ammattikorkeakoulun lisäksi mukana Vantaan kaupunki, Metropolia ammattikorkeakoulu, Jyränkölän Setlementti / Heinolan kansalaisopisto, Hämeen Kylät ry, Päivälehdin museo ja Lapin maakuntamuseo. (Räty, Sivonen, Saarela, Laurikainen & työryhmä 2014: 6, 48.)

Aistien-menetelmällä tarkoitetaan hankkeessa kehitettyä toimintatapaa tai -mallia. Se pohjautuu eri aisteja stimuloivan tilan käyttämiseen sekä prosessiin, jossa tila rakennetaan. Menetelmä kehittyy koko ajan ja ajatus tilan käytöstä on laajentunut erilaisille kohderyhmille ja erilaisissa ympäristöissä käytettäväksi. Menetelmä on hyvin käyttäjäläheinen, sillä toimijat määrittelevät aina itse toiminnan tavoitteet ja toteutustavan. Aistien-menetelmän ydin on Aistien-tila. Aistien-tilalla tarkoitetaan helposti muunneltavaa ja kaikille aisteille elämyksiä antavaa tilaa. Tilan rakentamisessa otetaan huomioon kaikki ihmisen aistit: näkö-, tunto-, kuulo-, maku- ja hajuaisti. Tilassa hyödynnetään nykYTEKNOLOGIAA esimerkiksi heijastamalla kuvia seinälle ja soittamalla musiikkia. Tila voidaan rakentaa siten, että ihminen voi kuvitella hetken olevansa jossain muualla, toisessa paikassa ja ajassa. Tilassa voi esimerkiksi kuvitella vierailevansa hetken toisessa kulttuuriympäristössä. Eri aisteilla vahvistetaan tätä kokemusta. Ympäristön on tarkoitus toimia keskustelun, ajatusten ja oppimisen virittäjänä. Aistien-tila on kohtaamispaikka, joka edistää vuorovaikutusta ja tukee tilaa käyttävien ihmisten hyvinvointia. (Räty, Sivonen, Saarela, Laurikainen & työryhmä 2014: 8-9.)

Valmiin tilan lisäksi koko prosessi, jossa Aistien-tilaa rakennetaan, on tärkeä. Ihmiset rakentavat ja suunnittelevat tilaa yhdessä. Tilojen rakentaminen tapahtuu usein eri toimijoiden välisenä yhteistyönä. Toimijoina voi olla esimerkiksi eri organisaatioita, kulttuuria tai ikäryhmää edustavat ihmiset. Konkreettinen yhdessä toimiminen edistää yhteisöllisyyttä, vuorovaikutusta ja oppimista. Tilan tarkoituksena voi olla myös tiedon välittäminen. Tällöin tilan ra-

kentajat haluavat kertoa itselleen tutusta ja tärkeästä aiheesta muille ihmisille. Aistienmenetelmää on käytetty tiedon välittämisen apuna esimerkiksi maahanmuuttajien ja vähemmistökulttuurien edustajien kertoessa kotimaastaan ja kulttuuristaan valtaväestölle. Myös esimerkiksi paikallishistoriasta voidaan kertoa nuorille tai nuoret voivat kertoa arjestaan aikuisille menetelmän avulla. (Räty, Sivonen, Saarela, Laurikainen & työryhmä 2014: 8, 10.)

Minun Korsoni! - aistitilan tarkoituksena oli yhteisöllisyyden ja voimaantumisen kokemusten tarjoaminen nuorille. Lisäksi kokeiltiin ja pyrittiin vahvistamaan nuorten identiteettiä ja paikallisidentiteettiä Aistienmenetelmän avulla. Tavoitteena oli luoda nuorille avoin ja kotoinen tila, jossa he saivat äänensä kuuluviin. Nuoret pääsivät miettimään korsolaisuutta itsenäisesti tehtävälomakkeen ja keskustelujen avulla. Lisäksi nuoret olivat erittäin tervetulleita vierailemaan valmiiseen tilaan. Valmis tila toimi myös tiedon välittäjänä muille kirjaston kävijöille. Nuoret saivat kertoa ajatuksistaan, elämästään ja Korsosta aikuisille.

Aistien-tilaa varten tarvitaan tila, johon rakentaa. Se voi olla esimerkiksi huone, joka on varustettu menetelmän käyttöön. Tällaiset huoneet löytyvät ainakin Laurea-ammattikorkeakoulusta ja Lumon kirjastosta. Huoneet on rajattu verhoilla ja seinillä ja tiloista löytyy valmiiksi äänentoistojärjestelmä ja dataprojektori. Tilan toteuttamiseen voidaan käyttää myös telttä- tai messuseinämärakenteita. Tällöin tila on liikuteltava ja se voidaan rakentaa kohdepaikkaan hyvin lyhyeksikin aikaa. Käytännössä Aistien-tila voidaan rakentaa väliaikaisesti mihin tahansa paikkaan. (Räty, Sivonen, Saarela, Laurikainen & työryhmä 2014: 14-15, 18.)

Tilaa rakentaessa tulee ottaa huomioon tilan koko, saavutettavuus ja turvallisuus. Tilan kokotulisi suunnitella tarpeen mukaan: kuinka paljon ihmisiä odotetaan paikalle. Pieni tila tuo intiimin tunnelman, mutta toisaalta osalle ihmisistä se voi tuoda ahtauden tunteen. Tilan saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että tilaan on oltava helppo tulla. Tilan ulkopuolella olisi hyvä olla informaatiota siitä, mitä tilassa tapahtuu. Myös tilan turvallisuus käyttäjille tulee ottaa huomioon. Teknisistä laitteista johtuvat johdot tulisi piilottaa ja peittää niin, ettei kukaan ole vaarassa kompastua. Tärkeä huomioon otettava asia on myös paloturvallisuus. Esimerkiksi kynttilöiden käyttöön tulee olla lupa ja niiden polttamista on valvottava. (Räty, Sivonen, Saarela, Laurikainen & työryhmä 2014: 19.) Koska opinnäytetyötäni varten käytössäni oli Aistienmenetelmää varten rakennettu huone, oli näistä monet asiat jo otettu huomioon. Tilasta ei ollut vaikeaa saada helppokulkuinen ja toimiva.

3 Lumon kirjasto toimintaympäristönä

Kirjastojen perustehtävän määrittää kirjastolaki (4.12.1998/904). Sen mukaan yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia

sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto-toiminnassa tavoitteena on myös edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalveluiden ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Julkiset kirjastot ovat kaikille avoimia kohtaamispaikkoja. Maailman muuttuessa ympärillä, on myös kirjastojen täytynyt kehittyä mukana. Nykypäivänä kirjasto tarjoaa asiakkailleen paljon muutakin kuin kirjoja. Kirjastoista voi esimerkiksi lainata elokuvia ja musiikkia ja kirjastoista löytyy asiakkaiden käyttöön myös tietokoneita ja apuvälinelainaamoja. Tarpeen mukaan kirjastosta saa lainaan vaikka verenpainemittarin tai ompelukoneen.

Kirjaston peruskäyttöön kuuluu esimerkiksi aineiston lainaaminen, lehtien lukeminen, erilaisiin aineistoihin tutustuminen ja tiedon etsiminen. Tämän lisäksi kirjastot ovat suosittuja ajanviettopaikkoja, selviää Lahden kaupunginkirjastossa vuonna 2010 tehdyssä asiakaskyselyssä. Kirjastot näyttäytyvät asiakkaille toiminnallisena ympäristönä, kohtaamispaikkana, tapahtumien torina, olo- ja työhuoneena. Kyselyn palautteissa korostettiin kirjaston sosiaalisen ulottuvuuden olevan asiakkaille tärkeää. Kirjastoa pidetään matalan kynnyksen paikkana, joka lisää yhteisöllisyyttä. Monet Lahden kaupunginkirjaston palautteenantajista kertoivat tulevan sa kirjastoon tapaamaan ystäviänsä tai seuraksi ja avuksi kun esimerkiksi lapsi tai vanhus käy kirjastossa. (Kirjasto 2012: 168.)

Vantaan kirjasto- ja tietopalvelut kattaa kymmenen kirjastotoimipistettä ja kirjastoautopalvelut. Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Helsinki muodostavat yhdessä pääkaupunkiseudun asiakkaita palvelevan Helmet-verkoston. Palvelualueella on käytössä sama kirjastokortti, kirjastojärjestelmä sekä asiakasrekisteri. Helmet-kirjastojen asiakkaat voivat siis käyttää minkä tahansa Helmet-kirjaston palveluja. Vantaan kirjastopalveluiden arvot ovat innovatiivisuus, yhteisöllisyys ja kestävä kehitys. (Perälä 2004.)

Lähitulevaisuuden suunnitelmiin Vantaan kirjastoissa kuuluu omatoimiseen kirjastokäyttöön panostaminen. Tekniikka on käytössä jo muun muassa Pointin ja Pähkinärinteessä kirjastoissa. (Perälä 2014.) Omatoiminen kirjastokäyttö tarkoittaa sitä, että kirjaston normaalien aukioloaikojen ulkopuolella asiakkaat saavat käyttää kirjaston palveluja. Tällöin kirjastotyöntekijät eivät ole paikalla ja esimerkiksi aineiston etsintä, varaaminen ja palautus tapahtuvat itsenäisesti. Omatoiminen kirjastokäyttö voi helpottaa ja nopeuttaa asiointia, mutta samalla heikentää kirjaston asemaa yhteisöllisyyttä ja kohtaamista lisäävänä paikkana. Tämän vuoksi kirjaston peruskäytön lisäksi järjestettävät ohjelmat ja tapahtumat kirjastossa nousevat suuremman rooliin.

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutettiin Lumon kirjastolla Korsossa. Kirjasto on Van-
taan kolmanneksi käytetyin Tikkurilan pääkirjaston ja Myyrmäen kirjaston jälkeen (Perälä
2014). Lumon kirjasto sijaitsee Monitoimikeskus Lumossa ja on samassa rakennuksessa kuin
Lumon lukio. Kirjasto järjestää perinteisten palveluiden lisäksi ohjattua ohjelmaa asiakkail-
leen. Kirjastosta löytyy esimerkiksi satutuokioita lapsille, lukupiiri ja tietokoneen käytön
opastusta.

Lumon kirjasto on ollut osatoteuttajana Aistien - avoimia oppimisympäristöjä kehittämässä -
hankkeessa. Heidän tavoitteenaan on ollut luoda asiakkaiden ja alueen toimijoiden käyttöön
Aistien-tila kirjaston yhteyteen. Ennen opinnäytetyötäni kirjastolla oli jo toteutettu muuta-
mia aistitiloja. Kun etsin itselleni opinnäytetyön aihetta, minulle tarjottiin mahdollisuutta
yhteistyöhön Lumon kirjaston kanssa. Ensimmäisessä yhteisessä tapaamisessa oli paikalla mi-
nun ja ohjaavan opettajan lisäksi kirjaston henkilökuntaa. Kirjasto antoi hyvin vapaat kädet
ideoimiseen, mutta hyvin nopeasti kohderyhmäksi nousivat nuoret ihmiset. Kirjastolla käy
paljon nuoria päivittäin, sillä Lumon kirjasto on sijainnallisesti hyvin keskeisellä paikalla. Kyl-
jessä on Lumon lukio, aivan lähellä nuorisotalo ja juna-asema. Kirjasto on julkinen tila, jonne
nuorten on helppo tulla oleskelemaan vapaa-ajallaan tietokoneille ja sohville. Valitettavasti
nuoret eivät aina ole osanneet käyttäytyä kirjaston sääntöjen ja normien mukaisesti. Kirjasto
toivoi, että jatkuvien kieltojen ja huonosta käyttäytymisestä huomauttamisen sijaan, nuorilla
olisi kirjastolla jotain juuri heille tarkoitettua toimintaa, joka saisi heidät tuntemaan itsensä
tervetulleiksi kirjastoon. Ohjattuun toimintaan osallistuminen voisi ehkäistä häiriökäyttäyty-
mistä ja parantaa nuorten ja kirjaston suhdetta molempiin suuntiin.

Lumon kirjaston lisäksi opinnäytetyön yhteistyökumppaneina ovat olleet Korson Setlementti-
nuoret, Korson nuorisotila sekä Lumon lukio. Korson Setlementtinuoret ja nuorisotila toimivat
samoissa tiloissa lähellä Lumon kirjastoa. Illat on jaettu niin, että vetovastuussa on kolmena
iltana nuorisotilan työntekijät ja kahtena iltana Setlementtien työntekijät. Korson Setlement-
tinuorissa annetaan lisäksi intensiivisempää nuorisotyötä. Lumon lukio on noin kolmensadan
opiskelijan luonnontiede- ja ilmaisupainotteinen koulu. Nämä kolme yhteistyötahoa valikoi-
tuivat mukaan, sillä niiden kautta ajattelin tavoittavani hyvin nuoria. Sekä kirjastolla, lukios-
sa, nuorisotalolla että Setlementeissä käy varmasti paljon myös samoja nuoria sillä kaikki nel-
jä paikkaa sijaitsevat lähellä toisiaan.

4 Nuorten identiteetin kehittyminen ja paikallisidentiteetti

Tässä luvussa kuvailen nuorten identiteetin kehittymistä. Luvun toisessa osiossa käsittelen
paikallisidentiteettiä käsitettä sekä pohdin Korson ja korsolaisuuden kuvaamista mediassa.

4.1 Identiteetin kehittyminen

Nuoruudella tarkoitetaan siirtymävaihetta lapsuudesta aikuisuuteen. Nuoruus on pitkä ajanjakso ja se voidaan jaotella varhaisnuoruuteen (11-14 ikävuotta), keskinuoruuteen (15-18 ikävuotta) ja myöhäisnuoruuteen (19-25). Myöhäisnuoruudesta käytetään joskus myös varhaisaikuisuus nimitystä. (Nurmi 1995: 256-257.) Opinnäytetyössäni olen keskittynyt keskinuoruuttaan eläviin 15-18 vuotiaisiin, joista käytän tekstissäni yleisnimitystä nuoret.

Nuoruusvaiheen aikana yksilö kehittyy fyysisesti aikuiseksi ja oppii keskeiset yhteisössä tarvittavat taidot sekä valmiudet. Nuoruusvaiheen tehtävänä on itsenäistyä omasta lapsuuden perheestään sekä etsiä ja valita myöhemmät aikuisuuden roolit ja positiot. Nuori muodostaa käsityksen omasta itsestään tämän tapahtumakulun pohjalta. Nuoruusiän kehitystä ohjaavat biologiset, psykologiset, sosiaaliset ja jopa yhteiskunnalliset tekijät, jotka ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (Nurmi 1995: 256).

Tutkija Erik H. Erikson loi tunnetun elämäntaakapsykologian kehitysteorian. Teorian mukaan ihminen joutuu ratkaisemaan kriisejä eri elämänvaiheissa. Jokaisessa elämänvaiheessa on omat kriisinsä ja niiden ratkaisu on edellytyksenä kehittymisen edistymiseksi. Jos kehityskriisit jäävät ratkaisematta, ne haittaavat tai estävät myöhempien kriisien ratkaisemisen. (Saarniaho 2005.) Eriksonin teorian mukaan nuoruusiän kehitystehtävä on oman identiteetin rakentaminen. Jos nuori epäonnistuu tehtävässä, seuraa Eriksonin mukaan roolien hajaannus.

Eriksonin identiteettiteoria kuvasi nuoruutta keskeisesti termillä kriisi ja sen ratkaiseminen. Jari-Erik Nurmi (1995: 257-258) kuitenkin toteaa, että myöhemmin tehdyt laajoihin aineistoihin perustuvat tutkimukset ovat osoittaneet, että valtaosa nuorista ei näyttäisi käyvän läpi mitään kriisivaihetta suhteessa itseensä. Kehitys on pikemminkin jatkuvaa. Vaikka suuri osa nuorista kasvaa aikuiseksi ilman näkyvää kuohuntaa, näyttää nuoruus kuitenkin muodostavan joillekin yksilöille jonkinlaisen kehitysriskin. Esimerkiksi rikollisuus on ilmiö, joka kasvaa voimakkaasti nuoruusvuosien aikana. Se kuitenkin vähenee taas aikuisuuden kynnyksellä, mikä puoltaa tulkintaa nuoruuden kriisistä.

Myöhemmin yhdysvaltalainen tutkija James Marcia on kehittänyt Eriksonin teoriaa eteenpäin. Marcian mukaan nuoruuden identiteetin muodostumista voidaan kuvata kaksivaiheisena tapahtumasarjana. Ensimmäisessä vaiheessa nuoret etsivät erilaisia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia, jotka liittyvät ammatinvalintaan, ideologiseen maailmankuvaan ja sukupuolirooleihin. Toisessa vaiheessa nuoret tekevät päätöksiä näillä elämänalueilla ja sitoutuvat joihinkin vaihtoehtoihin. Marcia myös kuvasi neljä erilaista identiteetin kehitystasoa eli identiteettitilaa. *Hajaantuneen* identiteetin vaiheessa oleva nuori ei ole käynyt läpi etsintävaihetta eikä ole sitoutunut päätöksiinsä. Toisen vaiheen kehitystason *ajautujat* eivät ole myöskään käy-

neet läpi etsintävaihetta, mutta ovat tehneet tulevaisuutta koskevat valinnat ja sitoutuneet niin esimerkiksi vanhempien roolimallien pohjalta. Kolmas Marcian kehitystaso on *moratorio-vaihe*, jolloin nuori etsii ja miettii aktiivisesti tulevaisuuden valintoja, mutta ei ole vielä tehnyt sitovia päätöksiä. Neljännessä kehitystasossa *identiteetin saavuttaneet* ovat käyneet läpi etsintävaiheen ja myös sitoutuneet omaa tulevaisuuttaan koskeviin ratkaisuihin. (Nurmi 1995: 262.)

Yhdysvaltalaisen tutkija Havighurstin (1900-1991) mukaan ikään liittyvät kehitystehtävät koostuvat erilaisista normatiivisista odotuksista, joita yksilöön kohdistetaan tietyissä elämänvaiheissa (Nurmi 1995: 258-259). Kehitysteoriassa painotetaan ympäristön ja yhteiskunnan sosiaalisia odotuksia. Näistä viriää iän mukana jatkuvasti muuttuvia sosiaalisia rooleja ja niiden yksilölle asettamia odotuksia ja velvollisuuksia. (Kuusinen 1995: 312.) Keskeisiä nuoruuden kehitystehtäviä Havighurstin mukaan ovat uusien suhteiden luominen kumpaakin sukupuolta oleviin ikätovereihin, sukupuoliroolin omaksuminen, oman fyysisen olemuksensa hyväksyminen, emotionaalisen itsenäisyyden saavuttaminen vanhemmista ja muista aikuisista, avioliittoon ja perhe-elämään valmistautuminen, valmistautuminen työelämään, ideologian tai maailmankatsomuksen kehittäminen ja sosiaalisesti vastuullisen käyttäytymisen omaksuminen. (Nurmi 1995: 259.)

Katselepa nuoruuden identiteetin kehittymistä ja nuoresta aikuiseksi kasvamista miltä kannalta tahansa, nuoruus on myllertävää aikaa. Nuori kokee paljon uusia asioita ja häneltä odotetaan omia ratkaisuja. On tärkeää, että nuorten rinnalla kasvua tukemassa ovat vanhemmat tai muita turvallisia aikuisia.

4.2 Paikallisidentiteetti

Yksilö ei luo identiteettejään yksin. Myöskään sosiaalinen ympäristö, eli ympäröivä yhteiskunta imagoineen, ei aseta identiteettiä yksilölle. Kyse on monimutkaisesta dialogista. Yksilön tulkinnoilla sekä sosiaalisella vaikutuksella on merkitystä. Identiteetti rakentuu jatkuvana prosessina suhteessa yksilön elämänkaaren tapahtumiin. Ihmisellä voi olla useita erilaisia ja eri konteksteissa alati rakentuvia identiteettipositioita. Nuorella voi siis olla esimerkiksi nuorisoidentiteetti, lapsuusajan kotiseutuidentiteetti ja kolmantena vaikka opiskelijan tai opiskelupaikkakunnan identiteetti. (Jukarainen, Tuhkunen 2004: 100.)

Vantaa alueittain -julkaisussa (2010) tarkastellaan muiden alueiden lisäksi myös Korsoa ja tarkastellaan ytimekkäästi Korson historiaa, nykyhetkeä sekä maalataan tulevaisuuden suunnitelmia. Korson suuralue muodostuu yhdeksästä kaupunginosasta, joita ovat Matari, Korso, Mikkola, Metsola, Leppäkorpi, Jokivarsi, Nikinmäki, Vierumäki ja Vallinoja. Kokonaisuudes-

saan Korson suuralue käsittää Itä-Vantaan pohjoisosan. Alue rajautuu Tuusulaan, Keravaan ja Sipooseen, etelässä Koivukylän suuralueeseen.

Korsoa on rakennettu jo kauan. Aluksi alueelle rakennettiin omakotitaloja. 70-luvulla alueelle alettiin rakentaa enemmän kerrostaloja. Kerrostaloja rakentui varsinkin Korson ja Mikkolan kaupunginosiin. Korson suuralue on suurimmaksi osaksi asuinaletta. Työpaikkaomavaraisuus on vantaan suuraluiden alhaisin, mikä tarkoittaa sitä, että alueella asuu työllisiä paljon enemmän kuin siellä on työpaikkoja. (Vantaa alueittain 2010).

Korsolla on oma historiansa sekä historiansa aikana ja jatkuvasti kehittyvä identiteettinsä. Esimerkiksi Korso-seura on kerännyt ja koonnut paljon tietoa, tarinoita ja kuvia korsolaisilta talletettavaksi. Suuri paikallisidentiteetin kohottaja ja ylpeyden aihe Korsolle oli varmasti esimerkiksi takavuosien Ankkarock, jolloin kaupunkiin virtasi paljon myös ulkopaikkakuntalaisia. Perustaa paikallisen identiteetin muodostumiselle luo tietynlainen maantieteellinen väkäus ja asukkaiden pysyvyys. Pysyvyys mahdollistaa asukkaiden juurtumisen paikkaan ja sosiaalisten suhteiden muodostumisen asukkaiden välillä. Myös ympäristön ominaisuudet rakentavat paikallista identiteettiä. Paikallinen identiteetti on tärkeä tekijä yhteisöllisyyden rakentumisessa. (Territoriaalisuus: alueen identiteetti ja maine 2014.)

Asuinpaikka liittyy vahvasti nuoren elämän kulkuun. Sillä on merkitystä, kuinka turvallisesti tai turvattomaksi nuori kokee asuinympäristönsä. Paikallisuus myös virittää merkitysmaailman. Lähiö ja lähiönuoret herättävät sanoina mielikuvia, jotka eivät välttämättä pidä ollenkaan paikkaansa. (Karvonen, Rahkonen 2004: 76.) Voidaan väittää, että alueiden, tässä tapauksessa Korson, imagolla ja maineella on olennaisesti vaikutusta niin pois- kuin paluumuuttoonkin (Jukarainen, Tuhkunen 2004: 94).

Kotiseutuidentiteetti voi olla mentaalis-sosiaalinen sidos synnyinseutuun, lapsuuden kotiympäristöön sekä sen asukkaisiin. Vahvaan sidos ei välttämättä edellytä fyysistä olemista tällä alueella. (Jukarainen, Tuhkunen 2004: 95.) Aikaisemmin Korsossa asunut voi siis kokea olevansa korsolainen, vaikka ei enää asuisi siellä.

Nuorten rooliin imagojen ja paikallisen identiteetin rakentajina voitaisiin kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Korsossa olevilla nuorilla on paljon yhteistä jaettua todellisuutta ja kokemusta paikallisesta tilanteesta, mitä voitaisiin hyödyntää enemmän aluekehittämisessä. Paikallisen identiteetin vahvistumisen ja paikallisen sitoutumisen kannalta mahdollisuus vaikuttaa oman elinympäristön kehittämiseen voi olla hyvinkin suuri. (Jukarainen, Tuhkunen 2004: 103.)

4.3 Korso mediassa

Pohtiessani opinnäyteyöni aihetta, koin tärkeäksi tutustua Korsoon myös sen mediakuvan kautta. Tämän päivän nuoret ovat päivittäin tekemisissä internetin, lehtien, television ja muun median kanssa. Median kertoma muokkaa myös nuorten mielikuvia ja asenteita. Yleisillä asenteilla ja mielikuvilla on vaikutusta nuorten paikallisidentiteetin kehittymiseen. Toivoin Aistien-tilan mahdollistavan yhteisen keskustelun nuorten kanssa median tuottamista kuvista.

Tämän vuoden aikana Korso on ollut yllättävän paljon mediassa esillä. Alkuvuodesta 28.2.2014 ensi-iltansa sai Akseli Tuomivaaran ohjaama Korso-elokuva. Elokuva kertoo korsolaisesta Markuksesta, joka haaveilee koristähteydestä New Yorkissa. Päivät kuitenkin kuluvat Korsossa päihteiden parissa. Oman katselukokemukseni mukaan Korsosta ei elokuvassa maalattu kovin kaunista kuvaa. Kohtaukset ovat synkän värisiä ja ihmiset erakoituneita. Rahaa ei ole, vaan sitä lainataan rikollisilta. Rahaa takaisin maksuun saadakseen elokuvan päähenkilö ryöstää omakotitalon ystäviensä kanssa. Perijät käyttävät myös väkivaltaa eikä Korson kaduilla kulkeminen vaikuta kovin turvalliselta. Kaiken yläpuolella kuitenkin lentävät haaveet paremmasta tulevaisuudesta suurena koristähtenä kaukana Korsosta. Minkälaisen kuvan elokuva antaa kotiseudusta korsolaisille nuorille? Entä millaisen kuvan se antaa muilla paikkakunnilla asuville nuorille? Kun keskustelin nuorten kanssa elokuvasta, osa kertoi nähneensä sen ja pitäneen elokuvasta. Nuoret tuntuivat olevan ylpeitä siitä, että Korsosta ja korsolaisesta nuoresta oli jopa elokuvan aiheeksi. Olisi ollut mielenkiintoista päästä syventymään tarkemmin elokuvan välittämään viestiin ja siihen, miten nuoret sen kokivat.

Yle-tiede etsi sivuillansa Suomen karmeinta paikkaa kesän 2014 aikana. Ihmiset saivat äänestää mielestään hirveintä paikkaa. Äänestyksessä Korso ylti sijalle kolme karmeimpana paikkana Suomessa. Sijoituksen johdosta Ylen toimittaja Katariina Hirvonen vieraili Korsossa ja kirjoitti siitä Yle-tiede osioon artikkelin. Toimittaja kuvailee kuinka juna-aseman ”tunnelista noustessa ympärillä aukeaa sympaattinen pikkukaupungin keskusta, jossa on kaljakuppiloita, kampaamoita, kirpputoreja ja kirjakauppa. Mieleen nousee moni 60-70-luvulla rakennettu kirkonkylä”. Hirvonen kuvailee kirjoituksessaan Korson mainettaan paremmaksi paikaksi. Juna-aseman läheisyydessä pissa haisee graffitien värittämissä seinissä ja viinakaupan pussit kilisee, mutta vain hieman kauempana Korso muuttuu rauhalliseksi omakotitaloalueeksi.

Artikkeliaan varten toimittaja Hirvonen oli haastatellut myös Helsingin yliopiston maantieteen ja ympäristökasvatuksen professoria Sirpa Tania. Tanin mukaan ympäristöarvostukset saattavat olla ihmisillä täysin erilaisia. Korsolaisen nuoren mielestä graffiteilla väritetty parkkitalo voi olla hyvännäköinen paikka, kun taas graffiteille tottumattoman silmään paikka voi näyttää vain likaiselta. Tanin mukaan ihmiset arvottavat eri paikkoja omista lähtökohdistaan. Myös Sirpa Tani toteaa, että medially on suuri vaikutus ihmisten mielikuviin paikoista. Vaikka Kor-

sosta löytyy Suomen suurimpiin kuuluva omakotitaloalue, ulkopaikkakuntalaiselle mieleen saattavat nousta vain alueesta tehdyt leffat ja väkivaltatilastot. (Hirvonen 10.9.2014.)

5 Yhteisöllisyys ja voimaantuminen

Opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden tarkoituksena oli edistää korsolaisten nuorten yhteisöllisyyttä ja tarjota voimaantumisen kokemuksia. Tässä kappaleessa avataan näitä käsitteitä. Yhteisöllisyys ja voimaantuminen liittyvät käsitteinä vahvasti toisiinsa. Lisäksi avaan luvussa syrjäytymisen käsitettä, joka näyttäytyy tässä raportissa ikään kuin yhteisöllisyyden vastakohtana.

Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisöllisyys lähtee liikkeelle yhteisöstä. Yhteisö voi olla luonnollinen, jonkun asian, alueen tai paikan ympärille rakentunut. Tässä opinnäytetyössä kohteena on korsolaisten nuorten yhteisö. Yhteisöllisyyden rakentuminen tapahtuu yhteisön jäsenten välisissä suhteissa ja vuorovaikutuksessa. Yhteisöllisyyteen kuuluu yhteisten päämäärien, arvojen, normien ja tavoitteiden tiedostaminen ja niiden näkyväksi tekeminen. Yhteisöllisyys on kokemus siitä, että on osallinen ja kokee voivansa vaikuttaa. (THL. Kasvun kumppanit.) Toivoin Minun Korsoni! -aistitalan tuovan korsolaisille nuorille yhteisiä kokemuksia sekä luovan hyvää me-henkeä.

Syrjäytyneisyyttä voidaan kuvata yhteisöllisyyden vastakohtana. Pitkään Korson Settlementin nuorissa työskennellyt Kirsi Campos kertoi kohdanneensa työnsä puolesta paljon syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olleita korsolaisia nuoria. Syrjäytyessä yhteisölliset siteet katoavat ja yhteisöllisyyttä luovat turvaverkot hajoavat. Syrjäytymiseen liitetään objektiivinen huono-osaisuus, esimerkiksi köyhyys ja pitkäaikaistyöttömyys. Syrjäytyminen voi olla myös niin sanottua ”vääää sosiaalisuutta”. Tällöin sosiaalinen verkosto vetää nuorta alakulttuuriin, johon voi kuulua yhteiskunnan säännöistä poikkeavaa käytöstä, kuten rikollisuutta ja päihteiden käyttöä. (Nuoruus Suomessa 2004: 19.) Myös tällaista ”vääää sosiaalisuutta” Campos kertoi nähneensä korsolaisten nuorten keskuudessa. Nuorelle voi olla erittäin tärkeää saada kuulua johonkin porukkaan tai tiettyyn ryhmään. Joukkopaineen alla nuori voi ajautua tekemään asioita, joita ei muuten haluaisi tehdä.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy on erittäin tärkeää. Apua tarvitsevia nuoria tuetaan kasvussa normaaliin aikuisuuteen. Keskeisiä tekijöitä syrjäytymisen riskejä minimoitaessa ovat yhteiskunnan peruspalvelujärjestelmän toimivuus ja sosiaalisten tukijärjestelmien resurssien riittävyys. (Nuoruus Suomessa 2004: 19.) Vuoden 2013 alussa voimaan tulleen nuorisotakuun tarkoituksena on osaltaan ehkäistä syrjäytymistä. Nuorisotakuun tarkoituksena on tarjota jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaika- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisen

jälkeen. Nuorisotakuu tarkoittaa siis sitä, että jokaiselle peruskoulusta valmistuneelle taataan koulutuspaikka lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, työpajassa tai muulla tavoin. (Nuorisotakuu.) Tarkoitus on kiinnittää huomiota nuorten kriittisiin siirtymävaiheisiin, esimerkiksi peruskoulusta jatko-opintoihin, jotta nuoret saisivat tarvitsemaansa tukea, eivätkä jäisi tyhjän päälle. (Nuoruus Suomessa 2004: 19.)

Yhteisöllisyyden lisäämisen lisäksi Aistien-menetelmän ja opinnäytetyöni toiminnallisen osuuteni tavoitteisiin kuuluu nuorten voimaannuttaminen. Empowerment-käsite on yleisimmin suomennettu sanalla voimaantuminen, ja sitä käytetään myös tässä opinnäytetyössä. Muita käytettyjä suomennoksia ovat esimerkiksi valtaistaminen, valtaistuminen, voimavaraistuminen, voimistaminen ja vahvistaminen. Eri suomennoksia on käytetty sen mukaan, halutaanko painottaa valta vai voima ulottuvuutta. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka, Saarnio 2009: 132.)

Voimaantumista voidaan kuvata sisäisen voiman tunteeksi (Siitonen 1999: 83). Kun ihminen oman kokemuksen kautta oivaltaa ja ymmärtää jonkin asian tai asiayhteyden, toimii ja kokee onnistuvansa ja tuntee olevansa hyväksytty, syntyy voimaantumisen tunne. (Kettunen 2002: 274.) Voimaantuminen lähtee aina ihmisestä itsestään, eikä voimaa voi antaa toiselle. Voimaantuminen on henkilökohtainen ja sosiaalinen prosessi tai tapahtumasarja. Vaikka ketään ei voi tehdä ulkoapäin vahvaksi, voidaan voimaantumista kuitenkin edistää ja tukea. Voimaantumista varten tarvitaan turvallinen ilmapiiri. Voimaantumisen lopputuloksena on omien voimavarojen löytäminen. (Siitonen 1999: 83-93.)

6 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena on ollut tukea ja vahvistaa positiivisesti korsolaisten nuorten identiteettiä. Nykyisessä globaalissa maailmassa niin sanottu paikallisidentiteetti ei elä yhtä vahvasti kuin aikaisemmin. Ihmiset liikkuvat nykyaikana paljon maan rajojen sisällä kuin valtioidenkin välillä. Halusin yhdessä nuorten kanssa pohtia korsolaisuutta ja vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta.

Aistien-menetelmän avulla voi esimerkiksi edistää yhteisöllisyyttä, voimaannuttaa, antaa tila rentoutumiseen ja tunnelmointiin, toimia erilaisessa oppimisympäristössä ja tiedottaa. Samat tavoitteet yhdistävät sekä hanketta että siihen tekemääni opinnäytetyötä. Hankkeen on tarkoitus loppumiseensa saakka kerätä materiaalia ja tietoa menetelmän käytöstä ja käytön onnistuneisuudesta. Tavoitteeni on tuottaa hankkeelle tarpeellista tietoa tämänkaltaisen tilan toteutuksesta. Halusin kokeilla, kuinka menetelmää voidaan soveltaa nuorten kanssa tehtävään työhön, julkisessa tilassa ja kuinka paikallisidentiteettiä ja yhteisöllisyyden tunnetta voidaan menetelmän avulla vahvistaa.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen, joten sen arviointiin kuuluu minun asettamat arviointikysymykset. Arviointikysymyksiä on kolme; Voidaanko Aistien-menetelmällä vahvistaa korsolaisien nuorten identiteettiä? Mitä korsolaisuus merkitsee korsolaisille nuorille? Millainen on nuorten unelma tulevaisuuden Korsosta?

Ajatus nuorille suunnatusta toiminnasta oli lähtöisin kirjaston henkilökunnalta. Kirjastossa on jo toteutettu toimintaa esimerkiksi lapsille ja vanhuksille. Lumon kirjasto kuitenkin sijaitsee kiinni Lumon lukiossa ja lähellä on myös muita nuoria vetäviä paikkoja. Kirjastolla oleskelee välillä paljonkin nuoria. Esimerkiksi ilmojen kylmetessä ja nuorisotalojen ollessa vielä kiinni, on kirjastolle helppo tulla ystävien kanssa. Tämä on tietenkin erittäin suotavaa, mutta välillä ongelmaksi on noussut se, että osa nuorista ei käytty kirjastossa muita asiakkaita kunnioittavalla tavalla. Työntekijät olivat iloisia nuorten paikalla olosta, mutta jatkuva sääntöjen rikkomisesta huomauttaminen tuo kitkaa nuorten ja työntekijöiden välille. Tavoitteena olikin järjestää näille kirjastossa aikaansa kuluttaville nuorille jotakin mielekästä ja ohjattua toimintaa, jotta nuoret saisivat kokemuksen siitä, että he ovat tervetulleita ja heitä kuunnellaan.

Korson alueella asuu hyvin monenlaista nuorisoa. Korsosta löytyy sekä omakotitaloalueita että vuokra-asuntoja ja halpoja opiskelija-asuntoja. Pitkään alueella Korson Setlementtinuorissa työskennellyt Kirsi Campos kertoi, että alueella on myös paljon syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia nuoria (Campos 2014). Korson Setlementtinuorten tavoitteena on tavoittaa juuri näitä nuoria ja tarjota heille intensiivistä nuorisotyötä. Setlementtinuorten toimintaan kuuluu esimerkiksi leivänjako. Setlementeissä käyvät nuoret ja kirjastossa häiriköivät nuoret ovat ainakin osittain samaa ryhmää, joten yhteistyö Korson Setlementtinuorten kanssa tuntui luontealta. Halusimme kokeilla, kuinka tämänkaltaisen tilan rakennusprosessi onnistuu yhteistyöverkostossa kirjaston, Setlementtien, lukion ja nuorisotalon välillä. Onnistuisimmeko luomaan julkiseen tilaan, eli kirjastoon, nuorten näköisen, turvallisen kohtaamispaikan? Tavoitteena oli yhdistää tiedot ja taidot ja kokeilla, miten Aistien-menetelmä toimii julkisessa tilassa.

7 Toiminnan toteutus

Tässä opinnäytteen kirjallisen osion vaiheessa esittelen opinnäytteen toiminnallisen osuuden. Aluksi kerron keinoistani havainnoida toiminnallista osuutta. Toiminnallisen osuuden tekemiseen liittyi monia vaiheita ja suunnitelmat muuttuivat ja kehittyivät jonkin verran alkuperäiseen verrattuna. Pyrin esittelemään prosessia mahdollisimman tarkasti ja kuvaavasti.

7.1 Toiminnallisen osuuden havainnointi ja arviointi

Opinnäytetyötäni varten olen perehtynyt kirjallisiin lähteisiin sekä haastatellut yhteistyökumppaneista Kirsi Camposta ja Marjo Perälää. Toimintani havainnoimisen apuna olen käyttänyt oppimispäiväkirjaa, sekä tilanteissa tapahtunutta ylöskirjaamista. Näiden omien havainnointieni ja kirjallisten muistiinpanojeni avulla olen koostanut toiminnallisesta osuudesta kertovat kappaleet. Pohdin myös nauhurin tai videokameran käyttöä. Totesin kuitenkin, että niiden haitat olisivat voineet olla hyötyjä suuremmat. Halusin nuorten kanssa tapahtuvan toiminnan olevan mahdollisimman luonnollista.

Havainnoimiseen olen käyttänyt myös valokuvia. Otin Lumon kirjaston aistien-huoneesta kuvia ennen sen muokkaamista Minun Korsoni!- aistitilaksi sekä kuvia valmiista tilasta. Lisäksi tarkastelin nuorten ottamia valokuvia Korsosta, ja pohdin mitä ne viestittävät nuorten ajatuksista. Valokuvista myös keskusteltiin paljon yhdessä nuorten kanssa.

Toiminnallisen osuuden arvioinnissani olen keskittynyt tarkastelemaan omaa toimintaani ja Aistien-menetelmän toimivuutta. Kuinka olen toiminut nuorten kanssa, miten innostaminen on tapahtunut ja kuinka se onnistui. Arvioin havainnointieni avulla menetelmän toimivuutta julkisessa tilassa, nuorten kanssa ja paikallisidentiteettiä tukevana.

7.2 Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa sekä nuorten tavoittaminen

Opinnäytetyön kautta tein yhteistyötä Lumon kirjaston ja lukion, Korson nuorisotalon ja Korson Setlementtinuorten kanssa. Yhteistyön tavoitteena oli yhdistää tiedot ja taidot nuorten tavoittamiseen ja toimintaan innostamiseen. Lumon kirjastossa minun yhteyshenkilönä toimi Marja Ripatti. Ripatti oli työnsä aloittaessaan ajatellut, että yhteistyötä voisi tehdä Korson Setlementtinuorten kanssa, joten ensimmäinen tapaamisemme Ripatin kanssa järjestettiin Lumon kirjastolle ja mukaan oli kutsuttu myös Korson Setlementtinuorten työntekijä Kirsi Campos. Ajatuksena oli, että toimintatuokioihini voisi osallistua Setlementtinuorten toiminnassa mukana olevia nuoria.

Seuraavan yhteisen tapaamisemme sovimme Korson Setlementtinuorten toimipisteeseen. Pääsin tutustumaan tiloihin ja toimintaan sekä kertomaan nuorille tulevan syksyn toimintatuokiosta. Tuolloin yksi paikalla olleista nuorista osoitti kiinnostusta osallistua.

Kesän aikana kirjaston yhteyshenkilöni Ripatti valitettavasti lopetti työskentelyn Lumon kirjastossa. Muu kirjaston henkilökunta kuitenkin lupasi auttaa minua aina tarpeen vaatiessa. Yritin heti elokuun alusta olla yhteydessä Korson nuorisotilaan ja Korson Setlementtinuoriin. Sain tietää nuorisotalon aukeavan vasta syyskuussa, joten en päässyt mainostamaan toiminta-

tuokioitani sinne ennen kuin tuokioiden oli jo tarkoitus alkaa. Korson Setlementtinuoriin oli myös vaikea saada yhteyttä, kunnes selvisi, että se aukeaa samaan aikaan nuorisotalon kanssa. Sovimme, että jos nuoria ei tule ensimmäiseen toimintatuokioon, niin menen keskiviikkona 3.9 nuorisotalolle innostamaan nuoria mukaan toimintaan.

7.3 Sosiokulttuurista innostamista

Ajatuksenani oli ollut innostaa nuorisotalolla ja kirjastolla kohtaamiani nuoria osallistumaan. Tiedostin ongelman; entä jos paikalla ei juuri silloin ole ketään nuoria? Olen opintojeni aikana toteuttanut aistitiloja sekä aktiivisesti osallistuen suunnittelusta lopputulokseen sekä toimimalla niin sanottuna ”oppaana” eli neuvomalla ryhmää toiminnassa. Kaikilla kerroilla ryhmän jäsenet ovat kuitenkin olleet selvillä prosessin alkaessa. Opinnäytetyön kohdalla olin ensimmäistä kertaa tilanteessa, jossa en edes tiennyt keiden kanssa tilaa lähtisin lopulta rakentamaan.

Ensimmäinen toimintatuokio järjestettiin Lumon kirjastolla maanantaina 1.9.2014. Olin itse paikalla kirjastolla jo reilusti ajoissa, sillä halusin varata riittävästi aikaa teknisten laitteiden kokeiluun ja toimintatuokion valmisteluun. Oloni toimintatuokion suhteen oli epävarma, sillä en ollut tietoinen, tulisiko osallistuvia nuoria paikalle ollenkaan. Päätin kuitenkin valmistautua mahdollisimman hyvin siitä huolimatta.

Kirjaston työtilan projektori oli aikaisemmalla kerralla ollut rikki. Olin varautunut ottamalla koulun projektorin mukaan kirjastolle. Kirjastolla oli kuitenkin ehtinyt käydä korjaaja, joten projektori oli jälleen toimintakunnossa. Ongelmia tuottivat tilan kaiuttimet. Olin suunnitellut, että ensimmäisellä kerralla katsoisimme Korsoteoria-lyhytelokuvan nuorten kanssa. Emme kuitenkaan saaneet tilan kaiuttimia toimimaan niin, että ne olisivat soittaneet musiikkia tietokoneeltani. Siinä tilanteessa jouduimme tyytymään huonompaan äänentoistoon, mutta totesin, että kaiuttimet täytyisi saada toimimaan viimeistään valmista tilaa varten.

Ensimmäinen toimintatuokio oli tarkoitus aloittaa toivottamalla nuoret tervetulleiksi ja kertomalla heille Aistien-hankkeesta sekä opinnäytetyöni tarkoituksesta. Tämän jälkeen olin suunnitellut, että tutustuisimme nuorten kanssa toisiimme, joko yhdessä pöydän ääressä tai nuoria ollessa tarpeeksi leikkimielisen toiminnan avulla. Tutustumisen jälkeen oli tarkoituksena katsoa yhdessä Korsoteoria-lyhytelokuva sekä syödä tarjottavana ollutta pullaa. Lyhytelokuvan oli tarkoitus olla keskustelun avaajana korsolaisuuteen. Millaista on asua tai opiskella Korsossa? Minkälaisia mielikuvia media tarjoaa Korsosta? Millainen on Korson tulevaisuus? Näitä kysymyksiä olin ajatellut meidän pohtivan nuorten kanssa yhdessä post it - lappuja hyödyntäen. Olin kirjallisesti aikatauluttanut etukäteen toiminnan niin, että yhteisten pohdintojen jälkeen olisi aika päättää ensimmäinen toimintatuokio seuraavasta kerrasta muistuttamiseen.

Kello kolmelta kaksi nuorta Lumon lukiolaista saapui Aistien-huoneelle. Kutsuin heidät sisään ja tarjosin mehua ja pullaa. Esittäydyimme ja kerroin opinnäytetyöni aiheesta ja Aistien-hankkeesta. Kerroin, että jos he innostuvat osallistumaan, he ovat itse avainasemassa suunnittelemassa mitä he haluavat tehdä ja millaisen tilan rakentaa. Molemmat nuoret jäivät miettimään mahdollista osallistumistaan ja kertoivat joutuvansa lähtemään toisen harrastuksen alkamisen vuoksi. Sovimme, että olemme sähköpostitse yhteydessä ja he kertovat etukäteen aikovatko osallistua seuraavaan toimintatuokioon torstaina.

Toimintatuokio kesti puoli tuntia. Päätin kuitenkin käyttää ajan hyödyksi ja jäin kirjastolle työstämään opinnäytetyöni kirjoituspuolta. Halusin myös varmuuden vuoksi olla paikalla, jos esimerkiksi joku nuori olisi sattunut tulemaan myöhässä. Pohdin myös, että olisin mennyt Kirjastoon ja Lumon monitoimikeskuksen aulaan ja yrittänyt houkutella ohikulkevia nuoria mukaan toimintaan. Se ei kuitenkaan silloin tuntunut minulle luontevalta vaihtoehdolta.

Keskiviikkona 3.9.2014 vierailin Korson nuorisotalolla, jossa menossa oli Korson Settlement-tinuorten ensimmäinen nuorten ilta kesätauon jälkeen. Paikalla oli muutamia poikia pelaamassa biljardia sekä työntekijöitä. Pyrin esittelemään opinnäytetyöni aihetta ja suunnitelmiani kattavasti työntekijöille, sillä he eivät olleet asiaan ehtineet juurikaan perehtyä.

Kyselin työntekijöiltä vinkkejä nuorten innostamiseen sekä tietoja siitä, kuka heidän tunteistaan nuorista voisi heidän mielestään olla kiinnostunut aiheestani. Työntekijät kokivat, että ainakin nuortenilloissa käyvät pojat olisi erittäin hankala saada osallistumaan. Vietin paikan päällä tunnin verran. Sinä aikana kukaan nuorista ei osoittanut kiinnostusta osallistua toimintatuokioihini. Olin kuitenkin tyytyväinen, että paikalla olleet nuoret olivat käyntini jälkeen tietoisia mahdollisuudesta.

7.4 Nuorten kohtaaminen kirjastolla

Seuraava toimintatuokio pidettiin suunnitellusti torstaina 4.9.2014. Tuolloin paikalle ei ilmestynyt ketään nuoria. Kirjastolla oli kuitenkin muutamia nuoria oleskelemassa. Päätin kerätä rohkeuteni ja lähestyä heitä. Ensimmäiseksi menin esittäytymään kahdelle tytölle, jotka olivat tekemässä läksyjään kirjaston pöydän ääressä. Kerroin kuka olen ja millainen toimintatuokio oli juuri alkamassa. Pyrin innostamaan heidät mukaan toimintaan. Tytön kuuntelivat minua ja näyttivät hieman hämmentyneiltä. He kertoivat, että eivät nyt ehtisi osallistumaan. Jätin heille kuitenkin toimintatuokioiden mainoksen ja pyysin miettimään asiaa.

Lähestyin myös yksin kirjastossa ollutta tyttöä. Kerroin hänellekin itsestäni ja toimintatuokioistani. Tyttö kertoi aistitila ajatuksen kuulostavan kiinnostavalta. Hän kuitenkin vetosi kii-

reeseen ja sanoi, että ei tuona päivänä ehdi osallistua toimintatuokioon. Hän kuitenkin kävi tilassa tutustumassa. Annoin hänellekin mainoksen ja pyysin lähettämään sähköpostia, jos jotain kysyttävää ilmenee. Kerroin toivovani, että näen hänet seuraavana maanantaina. Tyttö lupasi yrittää tulla ja tuoda myös ystäviään mukana.

Vaikka en toisenakaan toimintatuokio päivänä onnistunut pitämään toimintatuokiota, olin toiveikas. Olin saanut lisää rohkeutta omaan toimintaani ja lähestynyt nuoria suoraan. Olin myös tavoittanut muutamia nuoria, jotka saattaisivat innostua osallistumaan.

Kolmas toimintatuokio järjestettiin maanantaina 8.9.2014. Edellisellä kerralla olin tavannut tytön, joka oli luvannut yrittää päästä paikalle. Kello kolmelta häntä ei kuitenkaan vielä näkynyt, joten lähdin kiertelemään kirjastoa. Kohtasin tytön ja pojan, jotka kertoivat olevansa lukemassa ylioppilaskirjoituksiin. He kieltäytyivät osallistumisesta kiireisiin vedoten. Seuraavaksi tapasin kaksi tyttöä tietokoneilla. Yritin innostaa heitä osallistumaan ja houkutella ilmaisen naposteltavan avulla edes kerran kokeilemaan. Tytöt kuitenkin kieltäytyivät. He kertoivat haluavansa mieluummin ”hengailia vapaasti” kavereiden kanssa. Toinen tytöistä kuitenkin lupasi kertoa toimintatuokioiden seuraavasta ajankohdasta kavereilleen, jos he kiinnostuisivat osallistumaan. Kolmas yritys kohdistui yksin olleeseen tyttöön, joka kuitenkin kertoi, ettei ole paikkakuntalainen ja näin ollen korsolaisuuden pohdiskelu ei kiinnostanut. Lopuksi juttelin vielä kahden kirjaston asiakkaan kanssa, jotka molemmat vetosivat kiireisiin.

Yhteensä juttelin maanantain aikana seitsemällä nuorelle Lumon kirjaston kävijälle. Huomasin, että moni nuorista kertoi harrastusten ja opiskelun vievän niin paljon aikaa, että aikaa ei enää riittänyt muuhun. Yritin myös ehdottaa toimintatuokioni ajankohtia heille paremmiksi, mutta sekään ei saanut nuoria innostumaan. Nuoret keskustelivat kanssani hyvin ystävällisesti ja pohdin myös sitä, oliko kiireisiin vetoaminen vain heidän tapansa kieltäytyä kohteliaasti.

Pohdimme myös kirjaston työntekijöiden kanssa tilannetta. He kertoivat, että paikalla oleskeli alkusyksyn aikana aikaisempaa vähemmän nuoria. He uskoivat sen johtuvan pitkälle kestäneistä lämpimistä ulkoiluilmoista, jolloin nuoret eivät vielä tulleet kirjaston sisätiloihin viettämään vapaa-aikaansa.

7.5 Uudet suunnitelmat tilan suunnittelua varten

Yrityksistäni huolimatta kirjastossa oleskelleet nuoret eivät olleet innostuneet osallistumaan toimintatuokioihini. Koska opinnäytetyöni tekemiseen olin asettanut tietyt aikarajat, totesin kolmannen toimintatuokio yrityksen jälkeen, että suunnitelmia tulee muuttaa. Sain mielestäni yritysteni aikana kuitenkin arvokasta tietoa nuorista kirjaston kävijöistä. Tietoa voidaan jatkossa hyödyntää, jos kirjasto haluaa järjestää nuorille suunnattua toimintaa. Kun esittelin

hanketta ja toimintatuokioiden sisältöä ja niiden tarkoitusta nuorille, jokainen jonka kanssa keskustelin, vetosi kiireeseen. Nuoret kokivat, että heillä ei ole aikaa osallistua kirjastolla toimintatuokioihin koulun ja harrastusten ohella. Osa oli sitä mieltä, että saattaisi ehtiä jonakin kertana osallistumaan, mutta kertoi suoraan, ettei pysty sitoutumaan toimintaan. Jos kirjastolla siis jatkossa järjestetään nuorille ohjelmaa, sen kannattaisi kokemukseni mukaan olla sellaista, mihin nuoret saavat tulla ja lähteä täysin omien aikataulujensa ja halujensa mukaan.

Tapasin ohjaavan opettajani 9. syyskuuta Laurea-ammattikorkeakoulussa. Keskustelimme suunnitelmieni kehittämistä. Kuinka saisimme nuoret kuitenkin osallistumaan Minun Korsoni! - tilan rakentamiseen, ilman suurta sitoutumista. Ajatukseni nousi tehtävälisan teko. Tehtävälisasta kuului neljä tehtävää, joiden tarkoituksena oli saada nuoret tuottamaan materiaalia tilaa varten. Tehtävälisan tekeminen oli vapaaehtoista ja sen oli tarkoitus olla mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen niin, että sen ehtisi toteuttaa nopeasti koulupäivän aikana tai vapaa-ajallaan. Tehtävien vastaukset nuoret saivat palauttaa minulle sähköpostitse. Näin kertynyttä materiaalia minun oli tarkoitus hyödyntää ja rakentaa tila niiden pohjalta.

Ensimmäinen tehtävä oli valokuvata Korsoa. Pyysin nuoria ottamaan kolme valokuvaa; yksi joka kuvaa parasta paikkaa Korsossa, toinen josta nuori ei pidä ja kolmas kuva paikasta, jonka nuori uskoo jokaisen korsolaisen tietävän. Halutessaan kuvien yhteyteen sai myös kirjoittaa perustelut. Tähän tehtävään sai halutessaan menemään aikaa, mutta jos nuori esimerkiksi kuvasi päivän aikana näkemäänsä paikkoja, ei itse tehtävän suorittamiseen mennyt kuin muutamia minuutteja. Tarkoituksena oli tämän tehtävän avulla kerätä nuorten ottamia kuvia heijastettavaksi projektorilla valkokankaalle aistitilassa.

Toinen tehtävä oli kuvailla kolmella sanalla Korsoa. Tehtävän tekoon ei mennyt kuin hetki, sillä tarkoitus oli, että sanat olisivat ensimmäiset mieleen tulevat ilman sen pidempää pohdintaa. Odotin mielenkiinnolla millaisia sanoja nuoret liittäisivät Korsoon. Olisivatko ne negatiivisia vai positiivisia vai kenties hyvin neutraaleja sanoja. Uskoin, että tähän tehtävään saisin helpoiten ja eniten vastauksia.

Kolmas tehtävä oli kertoa, mikä musiikkikappale nuorelle tulee mieleen Korsosta. Lisäkysymys oli minkälaista musiikkia korsolaiset nuoret kuuntelevat. Näiden kysymysten tarkoituksena oli kerätä musiikkia, jota voisin soittaa Minun Korsoni! - tilassa. Tähän tehtävään sai menemään aikaa omasta halustaan riippuen. Nuori sai etsiä hyviä kappaleita ja omia lempiartistiensa musiikkia, pohtia kysymystä kaveriporukassa tai vain kertoa ensimmäisen Korsosta mieleen tulevan musiikkikappaleen. Tähän kysymykseen toivoin saavani vastauksia myös, sillä itselleni oli vaikea hahmottaa millaista olisi korsolaisten nuorten musiikki. Korsossa on paljon karaoke-

paikkoja, joten minulle itselleni tulee Korsosta mieleen kaikki karaoken ikivihreät kappaleet. Nuorten mielikuva saattoi kuitenkin olla ihan eri.

Neljäs tehtävä oli kirjoittaa Korsosta. Nuori sai kirjoittaa vapaasti aiheesta, mutta olin antanut esimerkkejä joista olisi esimerkiksi voinut kirjoittaa. Nuoret olisivat esimerkiksi voineet kirjoittaa jonkin Korsossa tapahtuneen tarinan, kuvailla korsolaisen nuoren tavallisen arkipäivän tai viikonlopun tai esimerkiksi kirjoittaa runon Korsosta. Teksti sai olla lyhyt tai pitkä täysin riippuen siitä, kuinka kauan nuori oli valmis käyttämään aikaansa tehtävän tekoon. Toivoin, että tähän tehtävään tulisi vastauksia, sillä koin nuorten kertomusten Korsosta ja korsolaisuudesta olevan erittäin mielenkiintoisia. Ajattelin kuitenkin, että tämä tehtävistä saattaisi tuntua nuorista kaikista aikaa vievimmältä, jolloin kovin moni ei jaksaisi siihen tarttua. Olin ajatellut, että nuorten kertomukset voisivat olla luettavina Minun Korsoni! - tilan pöydillä tai seinillä tai vaihtoehtoisesti nauhoittaa kertomukset ja soittaa niitä tilassa.

Lähetin tehtävät saatekirjeineen sekä erillisen saatekirjeen työntekijöille sähköpostitse Korson Setlementtinuorille, Korson nuorisotalolle ja osalle Lumon lukion opettajista. Lumon luki-oon lähetin tehtävät rehtorille ja apulaisrehtorille sekä niille opettajille, joiden koin pystyvän helpoiten liittämään tehtävien teon oppituntien sisältöön tai sen jälkeiseen aikaan. Opettajat olivat äidinkielen, musiikin, draaman ja kuvaamataidon opettajia. Ajattelin, että äidinkielen tunnilla oppilaat voisivat esimerkiksi kirjoittaa runoja ja kertomuksia Korsosta ja musiikin tunnilla pohtia Korsosta mieleen tulevaa musiikkia. Osallistuminen oli vapaaehtoista, tehtäviä sai suorittaa yhdestä neljään kappaletta ja niiden tekoon sai käyttää haluamansa ajan verran. Tehtäviä sai suorittaa koulupäivän aikana tai vapaa-ajalla. Tehtävät lähetin eteenpäin maanantaina 15. syyskuuta, jolloin tehtävien tekoon ja palauttamiseen jäi oppilailla aikaa kolme viikkoa. Tehtävät sai palauttaa minulle sähköpostitse. Sekä nuorille että työntekijöille suunnatussa saatekirjeessä olin mainostanut, että valmis Minun Korsoni! - aistitila on esillä tiistaina 7. lokakuuta Lumon kirjastossa kello 14-18. Toivotin kaikki jo etukäteen tervetulleeksi aistitilaan.

Haasteeksi muodostui se, että kaikista ihmisistä, joille lähetin sähköpostin, vain yksi ihminen vastasi. Lumon lukion opettaja kertoi olevansa kiireinen ja palaavansa asiaan myöhemmin. Lähetin myös uuden muistutusviestin kaikille, mutta myöskään se ei tuottanut tulosta. Tästä jouduin päättelemään, ettei opettajilla tai Setlementtien ja nuorisotalon työntekijöillä ollut aikaa oman työnsä ohessa tutustua opinnäytetyöhöni. Se oli harmillista, mutta täysin ymmärrettävää. Ilmeisesti opinnäytetyöni aikataulu vain sattui juuri huonoon aikaan yhteistyökumppaneiden aikatauluihin verrattuna. Lumon lukiolla oli syksyn ylioppilaskirjoitukset sekä koeviikot menossa ja nuorisotalolla ja Setlementtinuorissa vasta aloiteltiin syksyn toimintaa. Omien aikataulujeni vuoksi en kuitenkaan voinut enää siirtää opinnäytetyöni aikatauluja myöhemmäksi.

Jalkauduin Lumon kirjastolle. Kävin kirjastolla 26. syyskuuta laittamassa pöydille esille Minun Korsoni! -tehtävälappuja. Lisäksi menin esittäytymään ja jakamaan tehtävälappuja kirjastossa kohtaamilleni nuorille. Lisäksi kävin kirjastolla 2. lokakuuta. Tapasin kirjastolla aina muutamia siellä oleskelevia nuoria sekä monitoimikeskus Lumon aulassa lukion oppilaita. Yksi Lumon lukion opettajista myös kertoi, että ehtisi vielä auttaa minua tehtävälisterien jaossa. Hän lupasi antaa maanantaina 6. lokakuuta alkavalle uudelle opintojaksolle tuleville oppilailleen mahdollisuuden tehdä tehtäviä tunnin aikana.

6. lokakuuta vietin jälleen päivän Lumon kirjastolla. Päivän tarkoituksena oli rakentaa tila mahdollisimman valmiiksi seuraavaa päivää varten. 6. lokakuuta oli myös viimeinen päivä, jolloin otin vastaan nuorten vastauksia Minun Korsoni! -tehtäviin. Lumon lukiosta sain eniten vastauksia ensimmäiseen tehtävään, jonka tehtävänantona oli ottaa kolme kuvaa Korsosta. Kuvia tuli sopivasti, mutta niissä ei ollut eriteltynä, mikä kuvista oli mukavasta, mikä epämiellyttävästä ja mikä kaikkien tuntemasta paikasta. Kaikki kuvat oli otettu Ankkalammen, Lumon lukion ja juna-aseman rajaamalla alueella, minkä oletan johtuneen siitä, että nuoret olivat käyneet kuvaamassa koulupäivänsä aikana mahdollisimman lähellä koulua. Olisi ollut mielenkiintoista nähdä kuvia myös muualta päin Korsoa, mutta olin iloinen, että kuvia tuli nuorilta niinkin paljon.

Kuva 1: Nuoren ottama kuva Monitoimikeskus Lumon sisääntulo-ovesta

Muihin tehtäväosioihin en saanut sähköpostitse juurikaan vastauksia. Koska olin kuitenkin maanantaina 6. lokakuuta kirjastolla, päätin vielä viimeisen kerran jalkautua nuorten pariin. Tuona päivänä säät olivat jo kylmenneet ja iltapäivällä kirjastolla oleskeli monen nuoren porukka, johon kuului sekä tyttöjä että poikia. Osa nuorista oli mielestäni sellaisia nuoria, joille olin jo aikaisemmin käynyt juttelemassa projektistani kirjastolla. Istuin nuorten seuraan, esittelin itseni ja kerroin tarvitsevani apua Minun Korsoni! - tilan rakentamiseen. Kerroin opinnäytetyöni tarkoituksesta ja siitä, millä tavoin ja mihin tarkoitukseen käyttäisin heidän vastauksiaan.

Aloitin nuorten kanssa antamalla jokaisen vastata tehtävälistan toiseen kysymykseen, eli millä kolmella sanalla kuvailisit Korsoa. Nuoret vastasivat innokkaasti kysymykseeni. Vastauksissa toistuivat samankaltaiset asiat. *"paljon baareja", "pizzerioita", spurguja" ja "graffiteja"* toistuivat nuorten listoissa. Esitin nuorille myös jatkokysymyksiä heidän sanoihinsa liittyen. Kysyin esimerkiksi, millaisina he pitävät Korsossa olevia spurguja. Yksi tytöistä kertoi, että hänen mielestään *"Korson spurgut on tosi mukavia"*. Kysyin myös, pelottaako Korsossa koskaan, esimerkiksi spurgujen vuoksi, mihin nuoret vastasivat, että ei pelota. *"Ei todellakaan"* totesi yksi nuorista. Nuoret kertoivat hengailevansa Korsossa joko *"Nutalla, kirjastolla tai isolla ässällä"*. Isolla ässällä nuoret tarkoittavat juna-aseman läheisyydessä sijaitsevista S-marketeista suurempaa. Lisäksi nuoret toivoivat, että Korsosta löytyisi McDonalds, sillä usein nuoret menevät *"Keravan mäkkiin, koska se on lähin"*. Korsossa nuoret kertoivat syövänsä usein pitsaa. Kyselin nuorilta myös heidän musiikkimaustaan. He kertoivat korsolaisten nuorten kuuntelevan *"suomalaista räppiä ja poppia"*. Yksi tytöistä myös esitteli omaa soittolistaansa minulle ja kertoi minulle artisteista ja kappaleista, joita hän kuuntelee.

Keskustellessani nuorten kanssa, kirjasin kaiken mahdollisimman tarkasti ylös. Nauhoitin olisi voinut olla tilanteessa kätevä. Se olisi kuitenkin voinut haitata tilanteen rentoutta, tekemällä siitä enemmän haastattelun kuin keskustelutuokion. Vietin nuorten kanssa keskustellen reilun puolen tunnin verran. Keskustelu oli erittäin positiivinen kokemus. Pitkän yrittämisen jälkeen, koin vihdoinkin saaneeni hyvän yhteyden nuoriin. Nuoret osallistuivat innostuneina. Mainostin heille myös seuraavan päivän Minun Korsoni! - aistitilaa ja toivotin heidät tervetulleeksi katsomaan, mitä olimme yhdessä saaneet aikaan.

7.6 Aistitilan rakentaminen

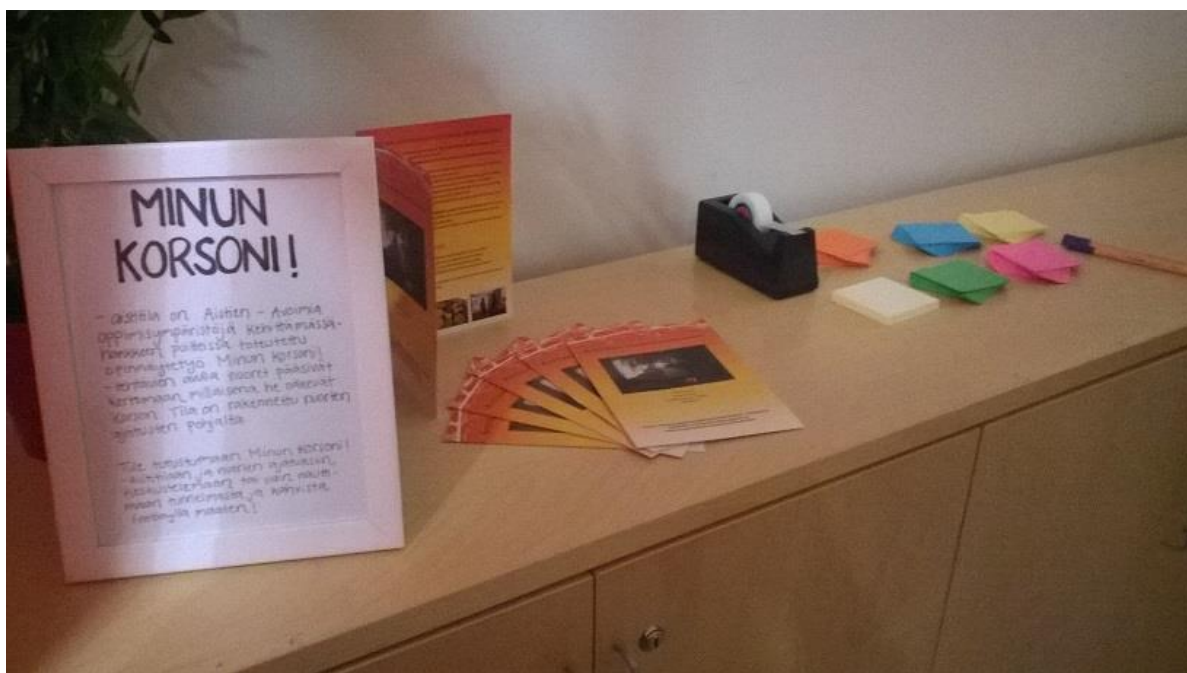
Keskustelujen pohjalta muodostin aistitilaan materiaalia. Kaikki musiikki, mitä valitsin tilan soittolistalle, oli nuorten ehdottamia kappaleita tai artisteja. Yritin valita kappaleita mukaan niin, ettei kappaleen sanoituksista löytyisi kauheasti kehotuksia alkoholin juomiseen, väkivaltaan ynnä muuhun sellaiseen, mihin en nuoria halunnut kannustaa. Suomiräppiä kuunnellessa

huomasin, että sellaisia kappaleita löytyi karsittavaksi aika paljon. Olin tyytyväinen siihen, että sain koottua soittolistan juuri sellaista musiikkia, mitä nuoret halusivatkin kuunnella.

Nuorten Korsoa kuvaavista sanoista sekä keskustelun pätkistä kokosin PowerPoint esityksen. Laitoin sanat lainausmerkkeihin korostaakseni sanojen ja lauseiden olevan nuorten äänen sanomia. PowerPointin perään liitin kaikki Korsosta otetut valokuvat. Korsoa kuvaavista sanoista jätin pois ne, jotka toistuivat useaan otteeseen sekä muutamia epäasiallisia sanoja. Valokuvat PowerPointiin laitoin satunnaisessa järjestyksessä, sillä vastausviesteissä ei ollut määritelty, mitä mikään kuva edusti. Kirjaston tilasta löytyy yhden seinän kokoinen valkokangas, jolla tekstit ja kuvat pääsivät hyvin esille.

Nuoret olivat kertoneet minulle, että Korsossa he syövät usein pitsaa. Siitä sain ajatuksen tarjota myös aistitilassa pitsaa nuorille. Oli vaikea arvioida, kuinka paljon syötävää tulisi varata. Päädyin ostamaan n. 40 kappaletta pikkupitsoja tarjottavaksi. Lisäksi suurimmalla osalla nuorista oli kirjastossa mukanaan energiajuomia. Käytännöllisyyden vuoksi päädyin niiden sijaan tarjoamaan kahvia. Ajattelin kahvin maistuvan paremmin myös muille kirjaston kävijöille nuorten lisäksi. Juotavaksi tarjolle varasin myös mehua. Lisäksi tarjolla oli vielä sipsiä. Haju-aistille oli vaikea keksiä mitään positiivista tuoksua Korsosta, mutta päädyin siihen, että pitsasta ja kahvista tuleva tuoksu riittäisi.

Huone, jossa aistitila järjestettiin, oli juuri keväällä sisustettu uudeksi nuorisokoordinaattorin johdosta. Koska tilaan oli panostettu ja tavarat uusia, päätin mahdollisimman paljon käyttää jo tilassa olevia tavaroita ja värejä hyödykseni. Nuoret kun eivät kuitenkaan olleet vielä tilasta päässeet juurikaan nauttimaan. Osa ei ollut edes tietoinen sen olemassa olost, kun kerroin heille, missä Minun Korsoni! - aistitila pidettäisiin. Pöytiä ja tuoleja siirsin huoneen reunoille. Tuolit muodostivat pienessä huoneessa puolipiirin. Keskellä huonetta oli kaksi suurta fatboyta kutsumassa rentoon löhöilyyn. Sijoitin pieniä ja vähän suurempia pöytä- ja jalkalamppuja huoneen reunoille, lisäsin pöydille pöytäliinoja ja himmensin kattovalaistusta. Halusin tilan olevan tarkoitettu rentoon yhdessä oloon ja tuolien sijoittelun mahdollistavan yhteisen keskustelun. Pöydille laitoin esille tarjottavia. Oven lähellä olevalle seinälle kiinnitin kaksi lappua. Toisessa pyydettiin kertomaan, minkälaiseen toimintaan olisi itse kiinnostunut jatkossa osallistumaan. Toisessa pyydettiin antamaan palautetta Minun Korsoni! - aistitilasta. Pöydällä lappujen edessä oli kyniä ja muistilappuja, joiden avulla sai laittaa seinälle oman vastauksensa.

Kuva 2: Aistien-menetelmän esitteet sekä kirjoittamaan kannustavat muistilaput

7.7 Minun Korsoni! -aistitila

Minun Korsoni! -aistitila oli esillä Lumon kirjastolla tiistaina 7. lokakuuta kello 14.30-18.30 välisenä aikana. Ennen oven avaamista viimeistelin huoneen ja laitoin kaiken tarjottavan esille. Musiikki soi taustalla jatkuvana soittolistana, kuitenkin sen verran hiljaisella, ettei se häntänyt mahdollisia keskusteluja. PowerPoint oli esillä valkokankaalla. Olin sijoittanut kirjastoon myös muutaman mainoksen, jossa toivotin kaikki kirjaston asiakkaat tervetulleeksi tutustumaan aistitilaan sekä juomaan kahvia ja keskustelemaan. Kiertelin myös tilan läheisyydessä kutsumassa ihmisiä tilaan. Aistitilan auetessa kirjastossa ei vielä ollut paljoa kävijöitä.

Ensimmäisenä tilaan tulivat kaksi ala-aste ikäistä lasta. Heille maistui tarjottavat ja katsoimme yhdessä tekstejä ja kuvia Korsosta. Kerroin lapsille tilasta ja sen tarkoituksesta. He katselivat kiinnostuneina valokuvia valkokankaalta. Samalla tilaan tuli myös eläkeiässä oleva pariskunta. He kertoivat olevansa enemmän kiinnostuneita juuri eläkeläisille suunnatusta toiminnasta, mutta viipyivät tilassa hetken aikaa katselemassa ja kahvilla. Tilassa kävi myös keski-ikäinen nainen, joka kertoi juuri muuttaneensa Korsoon ja olevansa ensimmäistä kertaa Lumon kirjastossa. Häntä naurattivat välillä nuorten kuvailut Korsosta, sillä hän oli itse kokenut Korson siistiksi ja luonnonläheiseksi paikaksi. Nainen kertoi myös olevansa iloinen siitä, että Korsossa järjestetään niin paljon erilaisia aktiviteetteja asukkaille. Nainen jäi hieman pidemmäksi aikaa keskustelemaan Korsosta ja siitä millainen kuva siitä muille annetaan. Hän oli sitä mieltä, että Korso oli paljon mainettaan mukavamman paikan oloinen.

Hieman ennen neljää kirjastoon saapui sama nuorisoporukka, jonka kanssa olin edeltävänä päivänä keskustellut. Nuoret tulivat sisään ilman suostutteluja ja hakeutuivat heti istumaan. Yhteensä nuoria oli tilassa samaan aikaan parhaimmillaan kolmetoista. Kaksi nuorta halusi siirtää fatboyt huoneen keskeltä reunalle, niin että tuoleista rakennettu ympyrä oli kokonainen.

Nuorille maistui hyvin tarjottavat ja ne saatuaan nuoret hiljentyivät katsomaan PowerPoint esitystä. Nuoret etsivät PowerPoint esityksestä omia kuvailujaan Korsosta. Yksi pojista huomasi, ettei hänen lauseensa löytynyt muiden joukosta. Poika oli kuvaillut Korsoa sanomalla: *"vasikat kuolee"*. Selitin pojalle, etten ollut ottanut lausetta mukaan, koska en halunnut kirjoittaa uhkausviestejä. Sovimme yhdessä, että lisäämme PowerPointiin kuitenkin sanan vasikat. Tähän poika oli tyytyväinen.

Kuva 3: Minun Korsoni! - aistitilassa tarjolla olleita ruokia ja juomia

Yleistä keskustelua nuorten kanssa herättivät valokuvat Korsosta. Mietimme yhdessä, mistä mikäkin kuva oli otettu. Nuoret tunnistivat hyvin kaikki kuvienottopaikat. Nuoret kertoivat kysyttäessä olevansa tyytyväisiä tilaan. Yksi tytöistä tapaili laulunsanoja hänen valitsemansa kappaleen soidessa. Erityisesti oltiin iloisia siitä, että tarjolla oli pitsaa. Nuoret kertoivat, että koulun jälkeen he oleskelevat joko ulkona tai kirjastolla viiteen asti odottamassa, että nuorisotalo aukeaa. Yksi nuorista toivoi, että nuorisotalo olisi auki heti koulujen loppumisen jälkeen. Kirjastoa he pitivät hyvänä oleskelupaikkana huonolla säällä, mutta tietokoneita oli liian vähän heidän käytössään. *"En mä usko, että kukaan meidän ikäinen tulee kirjastoon lukemaan kirjoja. Tai voi tulla, mut ei ainakaan me"* totesi yksi pojista.

Nuoria harmitti, että vaikka kirjastoon oli helppo tulla sisään ja sieltä löytyi sohvia, hyvin usein nuoret jossain vaiheessa pyydettiin poistumaan huono käytöksen vuoksi. Kysyin, millaista huonoa käytöstä se on, josta joutuu lähtemään. Nuoret kertoivat esimerkeiksi mölyämisen ja painimatsit. He siis kyllä olivat tietoisia, millaisen käytöksen jälkeen joutuu lähtemään.

”Ärsyttää, et jos yks ei osaa käyttäytyä, niin kaikki joutuu pihalle” yksi tytöistä kertoi. Kun kysyin nuorilta, olisivatko he kiinnostuneita oleskelemaan enemmän aistitilan huoneessa, jos se olisi mahdollista, oli vastauksena yksimielinen joo. Kun tiedustelin, mitä nuoret siellä haluaisivat tehdä, oli nuorten vaikea muodostaa mielipidettä. Lopulta yksi nuorista totesi, että *”jotain tällaista vapaata”*.

Kellon tullessa viisi, nuoret lähtivät yhdessä nuorisotalolle. Kuuden aikaan kaksi aikaisemmin paikalla ollutta poikaa palasi vielä hetkeksi takaisin aistitilaan. Toinen pojista harmitteli sitä, että nuorisotalolla oli niin paljon kävijöitä, ettei koneita tai pelejä aina riittänyt kaikille. Jutelimme vielä valokuvista sekä koulunkäynnistä. Pojat olivat kiinnostuneet minusta ja opiskeluistani, joten kertosin heille vielä opinnäytetyöni tarkoituksen ja sen miten he siihen liittyivät. Puoli seitsemän aikaan pojat lähtivät takaisin nuorisotalolle ja minä laitoin tilan kiinni.

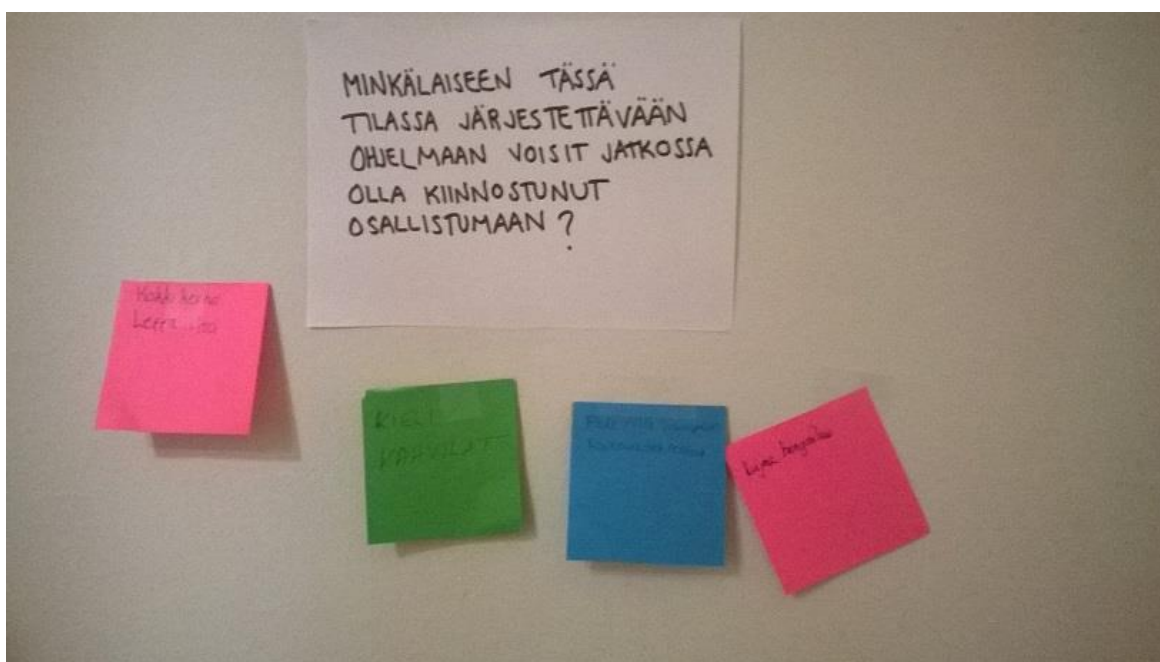
Minun Korsoni! - aistitilassa vieraili tiistain aikana yhteensä yhdeksäntoista kirjaston asiakasta. Luku sisältää myös ohjaavan opettajani käynnin. Olin tyytyväinen siihen, että maanantaina mukana olleet nuoret tulivat myös tiistaina vierailemaan pitkäksi aikaa valmiiseen tilaan. Tilassa vierailleet nuoret käyttäytyivät hyvin, eikä minkäänlaista häiriökäyttäytymistä tarvinnut rajoittaa. He myös jaksoivat vierailla tilassa pitkän aikaa.

Kuva 4: Annettua palautetta aistitilasta

Palautetta aistitilasta halusi kirjallisesti antaa kaksi vierailijaa. He vastasivat hyvin ytimekkäästi ”kiitti” ja ”ihan ok”. Kysymykseen minkälaiseen toimintaan olisit kiinnostunut jatkossa osallistumaan, tuli neljä vastausta. Ehdotuksia olivat kokkikerho, leffailtoja, pelitila (lautapeli), kielikahvilat ja lujaa hengailua. Mitkään ehdotuksista eivät kuulostaneet niin suureellisilta että niitä ei olisi mahdollista myös tulevaisuudessa tilassa järjestää. Esimerkiksi kielikahviloiden pitämiseen voisi hyödyntää juuri Aistien-menetelmää. Lautapeli-iltoja tai hengailua varten työntekijöiltä ei vaadittaisi paljoa resursseja, tärkeintä olisi että tila olisi auki kaikille kiinnostuneille.

Lisäksi yhdellä pöydällä oli lappu, jossa kysyttiin, mitä tilan aikuiset vieraat haluaisivat sanoa korsolaisille nuorille. Kaksi vierailijaa halusi lähettää nuorille terveisensä. Toinen kirjoitti nuorille, että ”teillä on kivat hengailumestat!” ja toinen ”teillä on hyvät opiskelupaikat ja ajanvietto paikat”. Yksi nuorista kävijöistä kävi kommentoimassa tekstejä kirjoittamalla ”MF” ja ”ES”. Muutoin tekstit eivät saaneet aikaan nuorissa mitään reaktiota.

Kuva 5: Kävijöiden ehdotuksia kiinnostaviin toimintoihin

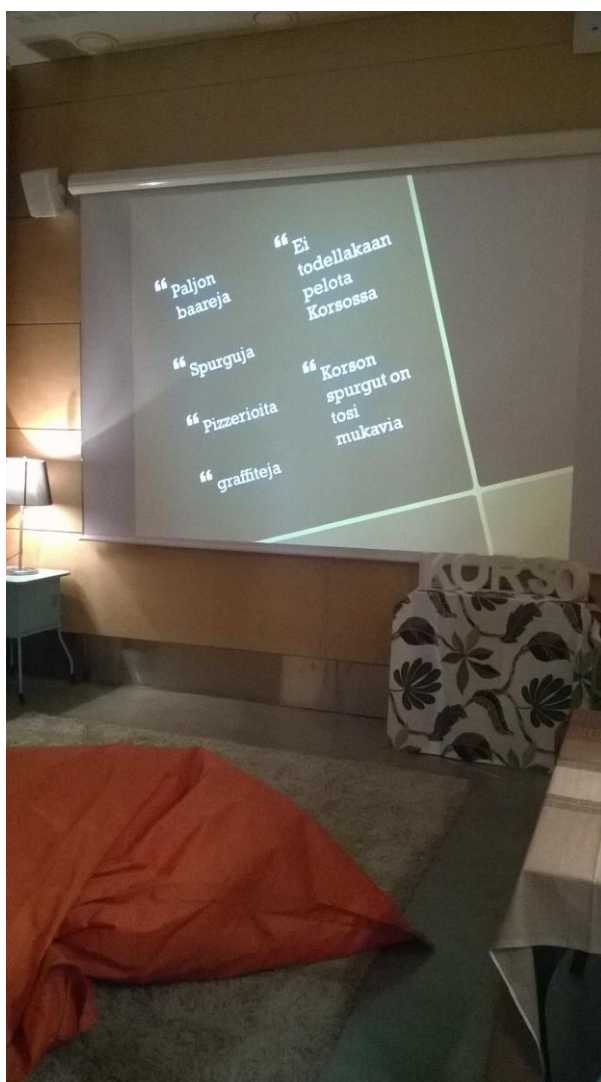
8 Toiminnan arviointi

Tähän osioon olen aluksi koonnut kaikki aistitilassa esillä olleet nuorten sanat ja lauseet, joita he minulle kertoivat. Tarkoituksena on antaa kokonaiskuva siitä millaisena toimintaan osallistuneet nuoret näkivät nuoruuden Korsossa. Tämän jälkeen arvioin menetelmän toimivuutta nuorten identiteetin tukena sekä pohdin keinoja ja onnistumista nuorten motivoinnissa toimintaa osallistumiseen.

8.1 Korso nuorten silmin

”Ainakin on paljon teinidraamaa” - nuori kuvailee elämää Korsossa

”Koti, likaisen näköinen, karaoke, uimahalli, perhe, ystävät, koulu, paljon baareja, spurguja, pizzeriat, graffitit, lintukoto, kuningaskunta, puistokemistit, tyttöystävä, kaverit, nuts, Lumo, betoni, harmaa, ihmisryhmät, vasikat”. Tällaisilla sanoilla nuoret kuvailivat Korsoa. Samat sanat toistuivat usein nuorten puheissa. Monelle esimerkiksi kaverit ja nuts eli nuorisotalo tulivat ensimmäisenä mieleen. Sanoista huomasin, että nuoret viettivät aikaansa nimenomaan Korson juna-aseman läheisyydessä. Siellä on monia kapakoita ja pizzerioita. Jos taas mennään Korsossa maantieteellisesti hieman pidemmälle, häviävät ne nopeasti katukuvasta ja tilalle astuu luonto ja omakotitaloalueet. Yksi nuorista kuvailikin Korsoa sanalla lintukoto.

Kuva 6: Dataprojektorilla seinälle heijastettuja nuorten ajatuksia Korsosta

Nuoret tuntuivat olevansa hyvin tottuneita ympäristöönsä. Vaikka he puhuivatkin esimerkiksi graffiteista, niitä ei nähty negatiivisena asiana, vaan Korsoon kuuluvana osana. Myös esimerkiksi spurguista, eli päivittäin paljon alkoholia käyttävistä henkilöistä, puhuttaessa nuoria lähinnä nauratti ajatus heistä. Alkoholin vaikutuksen alaisena olevat ihmiset eivät paikalla olleiden nuorten mielestä olleet pelottavia vaan mukavia ja leppoisia. Heidän kanssaan osa nuorista kertoi myös olleensa tekemisissä. Voidaankin ajatella, että Korso asuinseutuna näyttää maailman moninaisena paikkana ja tuo esiin erilaisuuden ja eriarvoisuuden. Erilaisten ihmisten kohtaaminen voi lisätä nuorten suvaitsevuutta.

Valokuvat Korsosta olivat myös mielenkiintoisia. Kuvia oli otettu juna-aseman läheisyydestä niiltä paikoilta missä nuoret usein liikkuvat. Kuvissa oli esimerkiksi kuvattuna Korson nuorisotalo ja Lumon monitoimikeskus. Lisäksi kuvia oli otettu esimerkiksi Korson keskuspuistosta, joka tunnetaan paremmin nimellä Ankkalampi. Kun katselimme yhdessä nuorten kanssa kuvia aistitilassa, nuoret tiesivät hyvin, mistä mikäkin kuva oli otettu. Kuvien esittämät asiat olivat nuorille tuttuja. Graffitein koristellut seinät ja puistonpenkit eivät aiheuttaneet nuorissa ihmetystä.

Vapaa-aikaansa nuoret kertoivat viettävänsä kirjastolla kunnes nuorisotalo aukeaa. Tämän jälkeen iltaa vietetään nuorisotalolla muun muassa biljardia pelaten. Vaihtoehtoisesti nuoret viettivät aikaansa ulkona tai ruokakauppojen auloissa. Nuoret myös kertoivat menevänsä usein junalla Kervalle McDonaldsiin syömään. Korsossa he kertoivat syövänsä usein pitsaa. Nuoret siis viettävät paljon aikaa iltapäivisin ja iltaisin keskenään. Monella ainut aikuiskontakti oli nuorisotalolla tai Settlementtien illoissa. Siksi nuorisotyöntekijöiden tekemä työ onkin nuorten kannalta erityisen tärkeää.

Nuoret vaikuttivat olevan tottuneita ympäristöönsä, eikä kukaan nuorista kokenut Korsoa pelottavana tai epämiellyttävänä tai erityisen miellyttävänä paikkana asua ja elää. Moni oli kuitenkin sitä mieltä, että ei aio jäädä Korsoon asumaan. *”Ei täällä oo töitä, tuntuis hullulle jäädä tänne asuu”* vastasi yksi nuorista.

Otanta Korsolaisista nuorista opinnäytetyössäni oli kolmetoista henkilöä. Heidän ajatuksiaan ja kokemustaan Korsosta ei voi yleistää koskemaan kaikkia korsolaisia nuoria. Joku toinen nuori voi kokea Korson erittäin miellyttävänä paikkana, toinen taas todella turvattomana asuinseutuna. Omat kokemukset vaikuttavat käsityksiimme paikoista. Keskusteluun osallistuneiden nuorten ajatukset ovat kuitenkin tärkeitä ja antavat meille jonkin näköistä osviittaa siitä, mitä nuoruus Korsossa on. Korso koettiin turvalliseksi ja virikkeitä tarjoavaksi paikaksi, jonka ympäristöön ja ulkonäköön oli totuttu. Korso ei kuitenkaan näyttäytynyt osallistuneille nuorille tulevaisuuden kotipaikkana, vaan opiskelujen tai työpaikkojen odotettiin löytyvän muualta.

8.2 Moniaistinen tila nuorten identiteetin tukena

Opinnäytetyöni prosessi oli monivaiheinen ja suunnitelmia jouduttiin välillä muuttamaan. Olin toivonut, että toiminnallinen osuus nuorten kanssa olisi ollut pidempi. Halusin opinnäytetyötäni aloittaessa tehdä nimenomaan toiminnallisen opinnäytetyön, sillä koin sieltä löytyvän vahvuuteni. Pidän ryhmänohjaamisesta, mutta kuten kuka tahansa aloittelija, myös minä jännitin sitä. Erityisesti juuri nuorten ohjaamisesta minulla on vähän kokemusta, sillä olen yleensä ohjannut joko lapsia tai aikuisia. Tämän pituinen kokeilu kuitenkin osoitti, että tarvetta nuorten kanssa tehtävään työhön kirjastolla on ja Aistien-menetelmä on yksi toimiva menetelmä siihen.

Valmiissa Minun Korsoni! - aistitilassa oli paljon kävijöitä. Heistä suurin osa oli nuoria, jotka olivat itse osallistuneet tilan järjestämiseen edellisenä päivänä. Vaikka nuoret usein vetosivat siihen, että heillä ei ole aikaa eikä haluja sitoutua kirjastolla toimintatuokioihin, he kuitenkin viettivät paljon aikaa kirjastolla kanssani Minun Korsoni! - aistitilassa.

Omaan havainnointiini ja nuorten kanssa käytyihin keskusteluihin perustuen, nuoret viihtyivät aistitilassa. Se myös toimi hyvin keskustelupaikkana. Koska tuolit oli aseteltu huoneen reunoille ympyrään, näkivät kaikki toistensa kasvot ja pystyivät tasavertaisesti osallistumaan keskusteluun. Varsinkin visuaalinen puoli eli seinälle heijastetut valokuvat saivat nuoret keskustelemaan.

Minun Korsoni! -tehtävälista ja sen pohjalta kädyt keskustelut nuorten kanssa kannustivat nuoria pohtimaan omaa identiteettiään ja varsinkin paikallisidentiteettiään. Nuoret tuottivat tilaan valokuvia, valitsivat musiikkia ja ruokaa sekä kertoivat ajatuksiaan ja tarinoita Korsosta ja korsolaisuudesta. Nuoret olivat erittäin kiinnostuneita näkemään omia ja toistensa valokuvia ja ajatuksia tilassa ja keskustelemaan niistä. Aistitila houkutteli heidät jäämään ja viihtymään kirjastolla, joten aistitila siis toimi tarpeeksi mielenkiintoisena ja mukavana paikkana nuorille. Itse valittujen musiikkikappaleiden kuuleminen ja omien tuotosten näkeminen oli heille selvästi merkityksellistä.

Kokemuksen perusteella Aistien-menetelmä toimii hyvin identiteetin ja paikallisidentiteetin tukemiseen. Uskon, että keskustelut ja tilassa vierailu ovat herättäneet nuorissa ajatuksia ja toivottavasti saanut heidät myös pohtimaan omaa suhtautumistaan kotipaikkaansa. Seuraavalla sivulla olevassa kuvasarjassa näkyy mielestäni mielenkiintoisesti, kuinka nuorten aikaansaama katutaide värittää Korsoa ja tekee siitä persoonallisen.

Kuva 7: Nuoren ottama kuva vastauksena tehtävälomakkeen ensimmäiseen tehtävään

Kuva 8: Nuoren ottama kuva tehtävälomaketta varten

Jos tämänkaltaista toimintaa toteutetaan jatkossa julkisessa tilassa nuorten kanssa, kuten kirjastossa, tulee kiinnittää erityisesti huomiota tarpeeksi pitkään prosessiin. Nuoret selvästi tarvitsivat enemmän tietynlaista tutustumisaikaa uuteen aikuiseen. Varsinkin kun tutustuminen tapahtui kirjastossa, jossa nuoret eivät yleensä ole tottuneita kommunikoimaan aikuisten ja työntekijöiden kanssa. Tarpeeksi pitkän tutustumisajan ja luottamuksellisen suhteen rakentumisen jälkeen Aistien-menetelmän käytön markkinointi nuorille olisi todennäköisesti helpompaa. Nuoret myös usein seuraavat toisiaan, eli kun yhden nuoren tai nuorten porukan

saa kiinnostumaan, muut tulevat mukana. Tämän jälkeen tulisi ottaa nuorten ajankäytön mahdollisuudet huomioon. Kokemukseni mukaan tapaamiset kaksi kertaa viikossa olivat nuorille liikaa. Sen sijaan esimerkiksi tapaamiset kerran viikossa tai mahdollisuus toimintaan juuri silloin kun nuori tai nuoret itse haluavat, olisi ihanteellinen.

8.3 Nuorten motivointi toimintaan osallistumiseen

Vaikka toiminnan ohjausta nuorten kanssa ei tullut yhtä paljon, kuin alun perin olin suunnitellut, oli aistitila onnistunut lopputulos. Vietin syksyn kirjastolla kertomassa hankkeesta ja innostamassa nuoria mukaan. Vasta loppu syksystä koin saaneeni nuoriin hyvän kontaktin. He ovatkin haastava ryhmä innostettavaksi ja hanke oli ajankohdaltaan hankala. Alkusyksyn lämpimät kelit pitivät nuoret ulkona. Lisäksi lukiossa oli juuri toiminnallisen osuuteni aikana ylioppilaskirjoitukset ja koeviikko menossa. Tämän ongelman yli olisi päässyt ennakoimalla paremmin nuorten aikatauluja. Valitettavasti oman opinnäytetyöprosessin vuoksi aikatauluja ei enää voinut siirtää eteenpäin.

Pyrin innostamaan nuoria mukaan toimintaan menemällä Lumon kirjastolla keskustelemaan tapaamieni nuorten kanssa. Lisäksi vierailin Setlementtien illassa sekä nuorisotalolla. Kerroin tapaamilleni nuorille hankkeesta ja mahdollisuuksista, mitä kaikkea voisimme yhdessä tehdä. Nuoret vetosivat siihen, ettei heillä ole aikaa osallistua koulun ja vapaa-ajan menojen vuoksi.

Jäin pohtimaan, kuinka täynnä nuorten kalenterit ovat nykypäivänä kaikesta ohjelmasta. Kun koulun lisäksi tulevat harrastukset ja myöhemmin myös ensimmäiset työpaikat, on tärkeää, että nuori osaa ottaa aikaa myös ihan tavalliselle oleskelulle. Paljon harrastavia ja kouluja käyviä nuoria tärkeämpääkin olisi tavoittaa tämänkaltaiseen toimintaan niitä nuoria, joilla ei löydy päivään ohjelmaa. Julkisessa tilassa toteutettavaan Aistien-menetelmään voitaisiinkin melko luontevasti yhdistää etsivä nuorisotyö.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, josta on säädetty nuorisolaissa (laki 693/2010 ja HE 1/2010 vp). Etsivän nuorisotyön tavoitteena on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevan apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut (Opetus- ja kulttuuriministeriö). Vantaalla etsivä nuorityö kuuluu Vantaan kaupungin nuorisopalvelujen alle. Vantaan kaupungin sivuilla määritellään kohderyhmänä olevan koulutus- tai työpaikkaa vailla olevat nuoret, erityisenä kohderyhmänä monikulttuuriset nuoret sekä muun muassa asunnottomat ja terveysongelmaiset. Tukea saa esimerkiksi koulutus- ja työasioissa, itsenäistymiseen liittyvissä pulmatilanteissa ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien etsimisessä. Työmuotoina käytetään henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa, jalkautuvaa palveluohjausta, kuten asioiden hoidossa TE-toimistoissa, koulutus- ja työpaikkojen hakeminen sekä laaja-alaista elämänhallinnan tukemista.

Tämän kaltaiseen etsivään nuorisotyöhön näkisin Aistien-menetelmän voivan soveltua hyvin työmenetelmänä nuoren kanssa. Aistien-menetelmän avulla voidaan auttaa nuorta löytämään omat voimavaransa ja saada tehtyä näkyväksi esimerkiksi kysymyksiä kuka minä olen, mistä minä tulen ja minne haluan mennä. On tärkeää saada nuori itse innostettua toimimaan. Jo tilan rakentaminen on tärkeä prosessi ja lisäksi nuori näkee konkreettisesti saavansa jotain aikaan ja tilasta on helppo antaa positiivista palautetta.

Nuorisotalolla ja Setlementtinuorten kautta sain melko vähän kontaktia nuoriin. On osa ammattitaitoa omata kyky herättää innostusta. Taito perustuu työntekijät omaan motivaatioon toimia ihmisten hyvinvoinnin suuntaisesti. (Ympäristö ja hyvinvointi: 202). Koin, että nuorisotalon ja Setlementtinuorten työntekijöillä ei ollut tarpeeksi kiinnostusta aistitilan rakentamiseen, joten myöskään nuoret eivät innostuneet. Jos työntekijä ei pidä ajatusta mielenkiintoisena, miksi nuorikaan pitäisi? Syitä kiinnostuksen puutteeseen voi olla monia. Ajankohta oli mahdollisesti huono, sillä syksyn alussa ihmiset palailivat lomiltansa ja suunnittelivat vasta tulevaa. Mahdollisesti kiire vaikutti myös työntekijöiden arjessa. Aistien-menetelmä saattoi olla heille myös liian vieraan kuuloinen, jos kaikilla kokemusta aiheesta ei ollut. Ratkaisuna tähän olisi tarvittu pidempiaikaista yhteistyötä ja pidempää prosessia, jolloin kaikkien resurssit olisivat paremmin päässeet käyttöön.

Pyrin itse toimintani aloittaessa tapaamaan mahdollisimman paljon nuoria. Kävin nuorisotalon ja Setlementtien illassa tapaamassa nuoria sekä juttelemalla tapaamilleni nuorille kirjastossa. Kirjastolla pysäytin vastaantulevia nuoria. Kysyin, saisinko hetken häiritä ja esittelin lyhyesti aiheeni. Yritin kertoa mahdollisimman hyvin siitä, kuinka nuoret pääsisivät itse vaikuttamaan siihen, mitä tehdään. Lopputuloksena olisi nuorten näköinen tekoprosessi ja aistitila. Nuoret, joiden kanssa keskustelin, vaikuttivat kiinnostuneilta aiheesta. Jaoin Minun Korsoni! - tehtäviä kirjastossa olleille nuorille yhteensä noin kaksikymmentä kappaletta. Osa nuorista vastaanotti tehtävät kiinnostuneina, joten oletin heidän myös osallistuvan. Vastauksia näiltä nuorilta ei kuitenkaan tullut. Pohdin paljon, mistä ongelma johtuu. Enkö kuitenkaan ollut saanut heitä kiinnostumaan tarpeeksi? Oli vaikea löytää keinoja parantaa toimintaani, sillä nuoret eivät halunneet osallistua kirjastolla, mutta eivät myöskään tarttuneet mahdollisuuteen osallistua omalla vapaa-ajallaan esimerkiksi kotona. Voi olla että vieraan henkilön yllättävä esittäytyminen sai nuoret vetäytymään kuoreensa.

Osallistumaan innostamisessa olisi voinut myös käyttää aktiivisemmin internetin suomia mahdollisuuksia, sillä siellä nuoret viettävät paljon aikaansa. Mainostin hanketta esimerkiksi kirjaston internet-sivuilla ja Korson Setlementtien omilla facebook-sivuilla. Olisi voinut olla hyödyllistä, jos Minun Korsoni! - hankkeella olisi ollut myös omat facebook-sivut, johon nuoria

olisi voinut kutsua tai he olisivat ainakin voineet käydä lukemassa sieltä lisää tietoa aiheesta ja sen tarkoituksesta.

Iso tekijä nuorten innostamisessa oli, kun sain yhteyden Lumon lukion opettajaan. Opettaja oli minulle tuttu, sillä olen itse aikoinani opiskellut Lumon lukiossa. Opettaja piti aihettani mielenkiintoisena ja lupasi tunneillansa jakaa Minun Korsoni! - tehtäviä oppilaillensa. Oppilaille tuttu ja aiheesta kiinnostunut opettaja otti tehtävät osaksi tuntiensa sisältöä, mikä sai nuoret osallistumaan tehtävien tekoon. Osallistuminen ei ollut pakollista, mutta kun se oli liitetty osaksi tavallisen koulupäivän töitä, se tuntui mielenkiintoisemmalta. Näin ollen vastauksia ensimmäiseen tehtävään tuli melko paljon.

Tärkeää opinnäytetyön onnistumisen kannalta oli myös oma motivoitumiseni sen tekoon. Ongelmakohdista huolimatta olin päättänyt onnistua. Suurimpana motivoijana oli mahdollisuus valmistua ajallaan sekä tuleva työpaikka, joka alkaisi mahdollisesti heti valmistumisen jälkeen. Motivointia lisäsi myös se, kuinka huomasin prosessin edetessä rohkaistuvani ja pääseväni haasteiden yli kohti määränpäättä.

9 Pohdinta

Luvussa teen yhteenvetoa siitä, mitä Aistien-menetelmän kokeilulla Lumon kirjastolla saavutettiin. Pohdin myös Aistien-menetelmän hyödyntämisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Lisäksi kertaan opinnäytetyötäni tehdessä eteen tulleet eettiset kysymykset. Luvun lopusta löytyy itsearviointi ja ajatukseni ammatillisuuteni kehittymisestä prosessin aikana.

9.1 Aistien-tila kirjastossa - mitä saavutettiin?

Opinnäytetyön arviointikysymyksiä oli kolme. Koen saaneeni toiminnallisen osuuteni avulla vastaukset kaikkiin kolmeen kysymykseen. Ensimmäinen arviointikysymys oli, voidaanko Aistien-menetelmällä vahvistaa korsolaisten nuorten identiteettiä? Uskon, että Aistien-menetelmä on oivallinen tapa vahvistaa nuorten identiteettiä ja tässä tapauksessa myös paikallista identiteettiä. Minun Korsoni! - aistitilassa sekä edeltävän päivänä tavatessani nuoria, virisi hyviä keskusteluja Korsosta ja nuorten elämästä. Aistientilassa nuoret pääsivät tekemään näkyväksi omia ajatuksiaan. Mahdollisesti nuoret ovat myös jälkeenpäin jääneet pohtimaan omia mielpiteitään ja suhtautumistaan kotipaikkaansa. Erityisesti koen aistitilassa korostuneen paikallidentiteetin vahvistamisen. Tilassa vieraili myös lapsia ja aikuisia, jotka yhtälailla pääsivät pohtimaan suhdettaan Korsoon.

Toinen arviointikysymyksistä oli, mitä korsolaisuus merkitsee Korsolaisille nuorille. Havainnointiini perustuen uskon nuorten viihtyvän Korsossa. Korso oli heille ensisijaisesti asuin- ja

koulupaikka. Nuoret myös viettivät vapaa-aikaansa hyvin pitkälti Korson alueella. Tärkeitä paikkoja Korsossa oli erityisesti Korson nuorisotalo. Lisäksi nuoret viihtyivät Lumon kirjastolla sekä ruokakauppojen auloissa sekä ulkona. Nuoret eivät myöskään pitäneet Korsoa pelottavana paikkana asua ja elää. Heidän silmissään ”*spurgut*” ovat ”*mukavia*”. Alueen väestöön ja ulkonäköön oli totuttu. Yksi nuorista mainitsi Korson olevan ”*lintukoto*”.

Kolmas arviointikysymykseni oli kysymys millainen on nuorten unelma tulevaisuuden Korsosta. Tähän nuorten oli hyvin vaikea vastata, kun kysyin heiltä suoraan. Yksi nuorista totesi että ”*en mä aio tänne jäädä koulun jälkeen. Tai et tuntuis hullulle jämähtää vaan tänne, kun ei tääl oo ees töitä*”. Nuori ei siis nähnyt, että hän tulevaisuudessa tulisi enää asumaan Korsossa. Muut tulevaisuuden toiveet sijoittuivat nuorten lähitulevaisuuteen. Nuoret esimerkiksi toivoivat kirjastolle lisää tietokoneita nuorten käyttöön ja nuorisotalon aukioloaikojen laajentamista. Jotta nuorten kanssa olisi paremmin päästy syventymään heidän toiveisiinsa tulevaisuuden Korsosta, olisi tarvittu pitkäjänteisempää toimintaa. On myös mahdollista, että nuorten oli vaikea vastata kysymykseen, koska he eivät koe heidän toiveillaan olevan tulevaisuuden kehityksessä merkitystä.

Oli valitettavaa, että kirjaston työntekijöistä kukaan ei ehtinyt töiltään vierailemaan aistitilaan. Nuoret esittivät kysymyksiä kirjaston käytänteistä, joihin itse en osannut vastata. Nuoria ihmetytti esimerkiksi se, miksi nuoret eivät saa mennä yläkerran tietokoneille, jos alakerran tietokoneet on kaikki varattuina. Lisäksi nuorten ja kirjastonhoitajien suhteen kehittymisen kannalta olisi ollut tärkeää, että nuoret olisivat kokeneet kirjastonhoitajilta löytyvän aikaa töidensä ohella istua hetkeksi heidän kanssa keskustelemaan. Yksi nuorista kuvaili, että kirjastonhoitajien kanssa puhutaan vain silloin, kun he tulevat antamaan varoituksen huonosta käytöksestä tai poistamaan kokonaan kirjastosta.

Koin, että opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden päättyi juuri erittäin otolliseen aikaan. Olin viimein tavoittanut nuoret ja he olivat huomanneet, että kirjastossa oli yritetty järjestää heille ohjelmaa. Kylmät säät olivat myös juuri alkamassa, mikä aikaisempien vuosien perusteella merkitsee nuoret aktiivista olemista kirjastossa. Omaan havainnointiini ja nuorten kanssa käytyihin keskusteluihin perustuen pidän selvänä, että vastaavanlainen tai jokin muunlainen vapaata toimintaa sisältävä ohjelma olisi nuorille tärkeää. Jos nuorilla olisi kirjastolla esimerkiksi peli-iltoja tai elokuva-iltoja, pientä purtavaa ja keskusteluseuraa tarjolla, voisi nuorten oleminen kirjastolla olla molemmille osapuolille mukavampaa ja antoisampaa. Minun Korsoni! - aistitilan aikana kirjastossa ei esiintynyt häiriökäyttäytymistä, eikä ketään nuorta tarvinnut poistaa kirjastosta. Koska kirjaston työntekijöiden resurssit ovat rajalliset, olisi ihanteellista, jos nuorisotyöntekijöiden ja kirjastojen yhteistyötä pystyttäisiin lisäämään. Nuorisotyötä voitaisiin tulevaisuudessa järjestää enemmän myös muilla nuorten suosimilla paikoilla, kuin nuorisotalolla.

9.2 Aistien-menetelmän hyödyntäminen tulevaisuudessa

Nuoret oli vaikea saada sitoutumaan toimintaan, vaikka se ei onnistuessaan kovin pitkäksi toista olisi ollut. Kuitenkin, kun istuin nuorten joukkoon ja aloitin keskustelun korsolaisten nuorten elämästä, he olivat kaikki hienosti mukana. Minun Korsoni! - aistitilaan he tulivat isolla kaveriporukalla ja olivat tyytyväisiä tilaan. He katselivat keskittyneinä valkokankaalle heijastettuja sanoja ja kuvia, kuuntelivat valitsemaansa musiikkia ja olivat erityisen iloisia tarjolla olleesta pitsasta. Nuoret käyttäytyivät tilassa hyvin, eikä sinä iltana ketään tarvinnut pyytää poistumaan kirjastosta huono käytöksen vuoksi.

Opintojeni aikana Aistien-menetelmä on tullut minulle hyvin tutuksi ja tärkeäksi menetelmäksi sosiaalityötä tehdessä. Olen nähnyt ja päässyt itse kokemaan, miten erilaisissa ympäristöissä ja eri tavalla menetelmää voidaan hyödyntää. Tulevaisuudessa tulen mahdollisesti työskentelemään lastensuojelun parissa. Koen erittäin mahdollisena, että tulevaisuudessa tulen myös käyttämään apunani lastensuojelutyössä Aistien-menetelmää. Aistien-menetelmää voidaan mielestäni hyvin hyödyntää myös muuten nuorten parissa tehtävässä työssä tulevaisuudessa.

Julkisissa tiloissa, esimerkiksi kaupungin kirjastoissa, koen kokemusteni perusteella Aistien-menetelmän voivan toimia hyvin. Joko kirjastosta löytyy menetelmää varten huone, kuten Lumon kirjastosta, tai vaihtoehtoisesti voidaan tila rakentaa telttaan. Kirjastossa aistientila tavoittaa monenlaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä. Tilan rakentajat sekä tilassa vierailevat saavat molemmat mukavia yhteisiä kokemuksia.

Lahden kaupunginkirjaston asiakaspalautteessa asiakkaat kuvailivat kirjastoa olohuoneeksi ja kohtaamispaikaksi (Kirjasto 2012: 168). Tällaiseen tarpeeseen Aistien-menetelmä sopii hyvin. Yksi Vantaan kirjastojen arvoista on yhteisöllisyys. Sama tavoite, yhteisöllisyyden lisääminen, löytyy myös Aistien-menetelmän takaa. Jos kirjastot tulevaisuudessa panostavat lisääntyvässä määrin omatoimisiin kirjastoihin, ei kontaktia työntekijän ja asiakkaan välillä tapahdu enää yhtä paljon. Yksinäiselle ihmiselle kirjastotyöntekijän kanssa keskusteleminen voi olla todella tärkeää. Mahdollisuuksien vähetessä erilaiset yhteisöllisyyttä lisäävät toiminnot muodostuvat aikaisempaakin tärkeämmiksi kirjastoissa, jos ne haluavat säilyttää paikkansa ”kaikkien ihmisten olohuoneena”. Tilassa saa oleskella ja rentoutua rauhassa sekä kohdata ja keskustella muiden kanssa halutessaan. Kirjastolla on myös suuri rooli tiedon levittäjänä. Tavallisen tiedonhaun ja kirjoista lukemisen lisäksi tiedon jakaminen esimerkiksi eri kulttuureista tai muista yhteiskunnallisista aisoista onnistuu mielenkiintoisella tavalla aistientilassa. Kirjastoon on matala kynnyksellä tulla. Yhtälailla aistientilaan ainakin kuuluisi olla helppo astua sisään.

Aistien-menetelmää hyödynnetään mahdollisesti myös muissa pääkaupunkiseudun kirjastoissa tulevaisuudessa. Minun Korsoni! - aistitilaa varten tehty tehtävälista toimii vain vähän muok-
kaamalla myös muissa kirjastoissa. Valmiiseen pohjaan täytyy vain lisätä kyseessä olevan kau-
pungin tai kaupunginosan nimi Korson tilalle, jonka jälkeen tehtävälistaa voidaan käyttää ti-
lan rakentamiseen ja kyseisen paikan asukkaiden paikallisidentiteetin tukemiseen. Materiaalin
kerääminen on helppoa ja osallistujat pystyvät itse vaikuttamaan siihen, kuinka paljon aikaa
he haluavat tehtävien tekoon käyttää. Valmiista aistitilasta pääsee kirjastossa nauttimaan
myös ne, jotka eivät vielä materiaalin keräysvaiheessa ole olleet mukana.

Aistien-menetelmää voidaan tulevaisuudessa hyödyntää monenlaisissa paikoissa ja erilaisilla
tavoilla. Menetelmän rikkautena onkin, että se on helposti muokattavissa osallistujien tarpei-
siin. Menetelmää voidaan käyttää kaikenikäisten kanssa vauvaiästä vanhuuteen. Menetelmän
käyttäjä tarvitsee avukseen menetelmäoppaan ja rohkeutta lähteä toteuttamaan niin uusia
kuin vanhojakin ideoita.

9.3 Eettiset kysymykset

Opinnäytetyötä tehdessä olen ottanut huomioon eettiset kysymykset. Ensimmäisenä olen aina
pyrkinyt tekemään selväksi, mihin materiaalia tarvitsen, kerään ja kuinka sitä tulen käyttä-
mään. On ollut tärkeää, että yhteistyökumppanit sekä osallistuneet nuoret ovat ymmärtäneet
täysin mistä opinnäytetyössäni on kyse ja mihin he ovat suostuneet siihen osallistuessaan.

Eettisyys on näkynyt toiminnassani niin, että kaikki osallistuminen on ollut nuorille vapaaeh-
toista. Olen pyrkinyt innostaman nuoria osallistumaan, mutta halutessaan he ovat saaneet
kieltäytyä. Lumon lukioon lähettämäni Minun Korsoni! - tehtävien tekeminen oli myös vapaa-
ehtoista, vaikka niitä oli mahdollista tehdä oppitunnin aikana. Kun keskustelin kirjastolla
nuorten kanssa, materiaalin kerääminen tapahtui vastavuoroisessa keskustelussa. Pysin aina
asettelemaan kysymykseni neutraalisti niin, että en omilla mielipiteilläni vaikuttaisi nuorten
ajatuksiin.

Valmiissa Minun Korsoni! - aistitilassa, ja tämän opinnäytetyön kirjallisen osuuden teossa,
olen ottanut huomioon sen, että opinnäytetyöhön osallistuneet nuoret eivät ole tunnistetta-
vissa. Toiminnassani olen myös ottanut huomioon, että kerätyt nuorten tuottamat materiaa-
lit, ja esimerkiksi sähköpostitse vastatuissa tehtävissä mukana tulleet yhteystiedot, tullaan
hävittämään asianmukaisesti kun niitä ei enää opinnäytetyön prosessissa tarvita.

Opinnäytetyötäni varten selvitin alussa tutkimuslupien tarpeellisuuden. Ilmeni, että tätä
opinnäytetyötä varten ei tarvinnut hankkia omia tutkimuslupia, sillä Lumon kirjastolla oli jo
olemassa luvat tämänkaltaiseen toimintaan.

9.4 Itsearviointi ja ammatillisuuden kehittyminen

Ammatillisen kehittymisen kannalta opinnäytetyöprosessi on ollut tärkeä. Olen tyytyväinen suunnitelmalliseen työhöni, mutta myös taitooni joustaa ja muokata suunnitelmia kohti parempaa matkan varrella.

Olen huomannut, että ryhmätyön tekeminen on itselleni luontaisempi tapa toimia kuin yksilötyöskentely. Se voi myös olla opittua sillä opintojen aikana suurin osa projekteissa on toteutettu ryhmässä. Opinnäytetyö prosessin aikana kaipasin välillä esimerkiksi työparin tai vastaavan kanssa keskustelua ja ajatustenvaihtoa. Toisaalta olen ottanut yksin paljon vastuuta ja oppinut luottamaan omiin itsenäisiin ratkaisuihini.

Verkostotyö tämän opinnäytetyön aikana olisi voinut välillä onnistua myös paremmin. Verkostoyhteistyökumppaneiden etsiminen ja löytyminen onnistuivat hyvin. Lumon kirjaston lisäksi Lumon lukio, Korson nuorisotalo ja Korson Setlementtinuoret tuntuivat alusta asti hyviltä kumppaneilta, sillä kaikissa tavoitettiin juuri niitä nuoria, joita varten opinnäytetyötäni tein. Huomasin kuitenkin, että välillä yhteydenpito takkusi ja kaikille ei ollut selvää, mitä olin tekemässä. Pysin kuitenkin koko prosessin aikana itse olemaan aktiivinen ja viestittämään muille asioiden kehittymisestä etenkin sähköpostin välityksellä. Siinä suhteessa koen, että en olisi itse voinut tehdä asioita paremmin.

Verkostoyhteistyön merkitys näkyi minulle selvästi. Huomasin kuinka paljon hyötyä siitä parhaimmillaan on ja kuinka paljon se voi jarruttaa ollessaan puutteellinen. Koko opintojeni sekä tämän opinnäytetyön aikana saamani kokemus yhteistyön tekemisestä on arvokasta, sillä tulevaisuudessa tiedän, millainen yhteistyökumppani itse haluan työssäni olla.

Koska minulla ei entuudestaan ollut kovin paljoa kokemusta nuorten ohjaamisesta, jännitin nuorten kohtaamista hieman etukäteen. Mietin, kuinka he minuun suhtautuisivat esimerkiksi suhteellisen nuoren ikäni vuoksi. Tarkoituksen mukaista ei ollut, että nuoret olisivat esimerkiksi suhtautuneet minuun kaverillisesti. Pysin pitämään oman ammatillisen roolini nuorten kanssa, vaikka keskustellessamme tilanne oli aina melko rento. Nuoresta iästäni oli myös hyötyä, sillä ymmärsin nuorten käyttämää slangisanastoa ja pystyin käyttämään sitä. Kun nuoret esimerkiksi kertoivat *"hengailevansa isolla ässällä"*, käytin myöhemmin samasta asiasta puhuttaessa samoja sanoja. Nuorten kanssa ollessani sain varmuutta omaan toimintaani ja ammatillinen roolini kehittyi.

Myös kirjoitusprosessi on tukenut ammatillista kehittymistäni ja toiminut hyvänä oppimisen paikkana. Pidän itseäni enemmän toimijana kuin kirjoittajana. Opinnäytetyötä tehdessä op-

pimispäiväkirja, kirjalliset muistiot ja lopullinen kirjallinen osuus opinnäytetyöstä ovat selkiyttäneet omia ajatuksiani ja konkretisoineet prosessin aikana oppimiani asioita.

Opinnäytetyöni teon aikana olen toiminut sosiaalialan eettisiä toimintoja kunnioittaen. Olen oppinut paljon nuorten innostamisesta ja saanut sitä kautta etenkin lisää rohkeutta omaan toimintaani. Tulevana sosionomina tulen työskentelemään asiakkaiden kanssa, jotka tarvitsevat innostamista ja rohkaisua. Asiakkaat tarvitsevat apua omien voimavarojensa löytämiseen ja ovat oman elämänsä asiantuntijoita. Kuuntelin ja arvostin osallistuneiden nuorten ajatuksia. Olen opinnoissani suuntautunut marginalisaatioon ja osallisuuteen ja koen tämä opinnäytetyön liittyneen siihen vahvasti. Olen päässyt tutkimaan ja pohtimaan voimaannuttamista ja osallistamista, nuorten identiteetin kehittymistä ja pohtimaan keinoja syrjäytymisen ehkäisyyn.

Toivon toimintani näyttäytyneen kirjaston nuorille ja henkilökunnalle esimerkkinä ja inspiraationa. Toivon, että nuoret viihtyisivät jatkossakin kirjastossa mielellään ja että heidän taitonsa osallistua siellä toimintaan olisi madaltunut. Kirjaston henkilökunnan toivon huomanneen, että pitkäjänteisellä työllä nuoriin voi saada hyvän kontaktin. Nuorten käyttäytymiseen kirjastossa voi vaikuttaa myös muilla keinoin, kuin kielloilla.

10 Lähteet

Almgren, P., Jokitalo, P. (toim.) Kirjasto 2012. Asiakkaan asialla. BTJ Finland Oy. Vantaa. 2011.

Campos, K. Haastattelu 23.4.2014

Hirvonen, K. Korso - karmaiseva lintukoto? Yle tiede 2014. Viitattu: 10.9.2014
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/09/10/korso-karmaiseva-lintukoto>

Jari-Erik Nurmi. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehää
 Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Lyytinen, P., Korkiakangas, M., Lyytinen, H (toim.) 1995. WSOY: Porvoo

Karvonen, S., Rahkonen, O., Hyvinvointi eriytyy alueellisesti - kasvavatko nuorten terveyden erot? Samaan aikaan toisaalla. Nuoret, alueellisuus ja hyvinvointi. Paju, P (toim.) Vammalan kirjapaino. 2004.

Kirjastolaki. Finlex. 4.12.1998/904
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980904>

Kuusinen, J. Nuorten aikuisten kehitystehtävät, onnellisuus ja kehityksen hallinta. Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. WSOY.

Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A., Saarnio, T. Ammattina sosionomi. Porvoo. WSOY. 2009.

Nuorisotakuu. Viitattu: 29.10.2014
http://www.nuorisotakuu.fi/nuorisotakuu/tietoa_takuusta

Nuoruus Suomessa. Kalliomaa, A., Puura, S., Tasanko, P. (toim.) Opetusministeriö. Helsinki: 2004.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_241_nuoruus_suomessa.pdf?lang=fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Etsivä nuorisotyö. Viitattu: 4.11.2014
http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/etsiva_nuorisotyö/

Perälä, M. Sähköposti haastattelu 6.11.2014.

Puuronen, V. Nuorisotutkimus. Tampere. Vastapaino 2006.

Räty, M., Sivonen, S., Saarela, J., Laurikainen, H. & työryhmä. Aistien-menetelmä. Laurea julkaisut. 2004.

Saarniaho, R. 2005. Otavan opisto. Viitattu 21.10.14
http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/lukio/ps/ps2/1_kehityspsykologian_teoria_t_mallit_ja_tutkimus/10_eriksonin_psykososiaalisten_kriisien_teoria?C:D=hNqn.gZ2C&m:selres=hNqn.gZ2C

Territoriaalisuus: alueen identiteetti ja maine. Turvallinen kaupunki. 2014
<http://www.turvallinenkaupunki.fi/turvallisuusteemat/rikoksia-ja-ilkivaltaa-ehkaiseva-elinymparisto/suunnittelun-suuntaviivoja/territoriaalisuus/alueen-identiteetti-ja-maine>

THL. Kasvun kumppanit. Viitattu: 1.10.2014
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/yhteisollisyys

Vantaa alueittain julkaisu 2010. Viitattu 10.9.2014

http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/72301_vantaa_alueittain_2010_netti_alkusivut.pdf

Vantaan kaupunki. Kadonneet nuoret - etsivä nuorisotyö Vantaan nuorten työpajojen tukena.

Viitattu: 28.11.2014

http://www.vantaa.fi/fi/nuorille/neuvonta_ja_tuki/etsiva_tyo#

Vilen, M., Leppämäki, P., Ekström, L. Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. Juva 2002. WSOY.

Vilkka, H., Airaksinen, T. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä 2003. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kuvat

Kuva 1: Nuoren ottama kuva Monitoimikeskus Lumon sisääntulo-ovesta	25
Kuva 2: Aistien-menetelmän esitteet sekä kirjoittamaan kannustavat muistilaput	28
Kuva 3: Minun Korsoni! - aistitilassa tarjolla olleita ruokia ja juomia.....	29
Kuva 4: Annettua palautetta aistitilasta.....	30
Kuva 5: Kävijöiden ehdotuksia kiinnostaviin toimintoihin	31
Kuva 6: Dataprojektorilla seinälle heijastettuja nuorten ajatuksia Korsosta	32
Kuva 7: Nuoren ottama kuva vastauksena tehtävälomakkeen ensimmäiseen tehtävään ...	35
Kuva 8: Nuoren ottama kuva tehtävälomaketta varten	35

Liitteet

Liite 1: Minun Korsoni! - saatekirje ja tehtävälista oppilaille

Hei!

Olen kolmannen vuoden sosionomi opiskelija Tikkurilan Laureasta. Opinnäytetyöni teen Aisti-en - avoimia oppimisympäristöjä kehittämässä hankkeeseen yhteistyössä Lumon kirjaston kanssa. Hankkeen tavoitteena on ollut kehittämistyö elämyksellisen ja kohtaamista edistävän tilan käytöstä sekä opetuksen että sosiaalityön menetelmänä.

Tarkoitukseni on saada kerättyä materiaalia korsolaisilta nuorilta. Kootun materiaalin avulla rakennan Lumon kirjastoon Minun Korsoni! - aistitilan, joka on avoinna kaikille. Tilan tarkoituksena on saada nuorten ääni kuuluviin.

Voit osallistua suorittamalla alla olevista 1-4 tehtävää vapaasti valiten. Palauttamalla tehtävät suostut siihen, että ottamiasi kuvia, kirjoittamaasi tekstiä tai ehdottamaasi musiikkia on esillä Lumon kirjaston aistitilassa kaikille kirjaston kävijöille. Aistitila on esillä keskiviikkona 8.10 ja sinne ovat tervetulleita kaikki tekemässä mukana olleet kuin muutkin tilasta kiinnostuneet vieraat.

Minun Korsoni! - tehtävät

1. Ota kolme valokuvaa
 - Tämä on paras paikka Korsossa
 - Tästä paikasta Korsossa en pidä
 - Tämän paikan uskon kaikkien Korsolaisten tietävän

Voit myös halutessasi kertoa kuvien yhteydessä perustelut.
2. Millä kolmella sanalla kuvailisit Korsoa?
3. Mikä musiikki kappale sinulle tulee mieleen Korsosta? Entä minkälaista musiikkia korsolaiset nuoret kuuntelevat?
4. Kirjoita Korsosta. Voit kertoa sinulle Korsossa tapahtuneen tarinan, kuvailla korsolaisen nuoren tavallisen arkipäivän tai viikonlopun tai kirjoittaa vaikka runon Korsosta. Teksti voi olla pitkä tai lyhyt.

Tehtävät palautetaan osoitteeseen roosa.luhta@laurea.fi